खास विज्ञप्ति

अमारा न्यायवंत अने विचारवंत

ळ विसलनगरा—नागरो माटेज

-सत्यासत्यप्रकाश-भाग बीजो.

प्रकाशक

ईश्वरलाल रतनलाल त्रिवेदी

व्यवस्थापक

श्री सूरत विसळनगरा—नागर 'न्यायपक्ष' तरफथी

नागरफळियुं—सूरत.

विक्रम संवत् १९७२.
अनंत चतुर्दशी.

ईस्वीसन १९१६.
ता. १०मी सप्टेम्बर वा. रवेउ.

अमूल्य.

ॐ

॥ श्रीमन्महागणाधीपतये नमो नमः ॥

प्रस्तावना.

सत्यनी बाजुए ढालरुप ऊभा थयलासज्जनो ! आ नामांकित सूरत शहेरना अमारा सामापक्षवाळा आत्मिकबंधुओए, पोतानो खानगी द्वेष संतोषवा सारु, अमारा न्यायपक्षना गृहस्थो विरुद्ध, गमे तेवां पगलां विना अधिकारे लई, देश प्रदेशना ज्ञातिबंधुओमां अमारी नालेशी कर्या बाद, तेना सत्य रहस्यना खुलासा तरीके " सत्यासत्य प्रकाश " नामनुं पुस्तक (के जेने हवेथी " सत्यासत्य प्रकाश भाग पहेलो, " ए नामथी ओळखवामां आवशे ते) आपणा सर्व भाईओने अमारा न्यायपक्ष तरफथी पहोंचाडवामां आवेलुं; ते परथी साची अने खात्रीलायक हकीकत जाणी, अमारा सदरहु बांधवोना नहि इच्छवा जोग ठरावनो अनादर करी, आप सर्वेए ए स्वतःसिद्ध सत्यने मानपूर्वक वधावी लीधुं छे ते बदल आप सर्वेनो, अमारा न्यायपक्षना भाईओ प्रेमपूर्वक आभार माने छे.

ए " सत्यासत्य प्रकाश भाग पहेलाए " केवी अने केटली असर आपणा सुज्ञ भाईओमां कीधी छे ? तथा आप भाईओनो अमारा विरोधपक्षीय ठराव तरफ केवो अने केटलो प्रेम छे ? ते दर्शाववा खातर ! अने निर्दोष माटे कपटकळाथी खोदी तैयार करी राखेल खाडमां (दैवेच्छाथी) ते खोदनारज पोतानुं गौरव केवी रीते सपडावे छे ! तेनुं अल्प दिगदर्शन कराववा खातर आ सत्यासत्य प्रकाश—भाग बीजो, आप साहेबोनी सेवामां रजु करवा, ते सर्व शक्तिमान् श्री ईष्टनी कृपाथी, समर्थ ! थयो छुं.

आशा छे के आ बीजा भागना सत्यने पण आप जेवा विवेकी दीर्घ दर्शी अने सत्यानुरागी भाईओ सहर्ष पसंद करी, आगळनी माफक वधावी लेशेज; छतां पण जो जरुर जेवुं रहेशे तो, वळी पाछो

त्रीजो–भाग बहार पाडी, आपनी सेवानो अलभ्य लाभ लेवाने इष्टेच्छाथी तैयारज रहीश.

गुजराती–भाषा बराबर नहि जाणनार आपणा उत्तर तथा माळवा तरफना भाईओनां वांचवा तथा समजवामां यथार्थ भावर्थ आवी शके तेटला सारु, आ मारुं बीजुं पुस्तक, वधु खर्चना भोगे पण बाळबोध लिपिमां छपाववामां आव्युं छे. उमेद छे के आ अनुकुळतानो लाभ लई, आपणा सर्व भाईओ आ तो सूरतनी तकरार छे! माटे तेमां आपणे शुं ? एम नहि गणतां, आ सार्वजनिक–हितनी वात होवाथी, बराबर वांची, समजी, तेनो सदुपयोग करवानी महेरबानी करशेज करशे.

☛ वळी सर्व भाईओने नम्र विनंति करवानी ते एके, आ पुस्तक आपने पहोंचे के तरत, मात्र एक पैसाना पोस्ट कार्ड उपर तेनी पहोंच लखी मोकलवा अवश्य कृपा करवी.

सज्जनो ! आप साहेबना प्रत्यक्ष दर्शननो लाभ लई आ सत्य हकीकत रुबरुमांज, यथास्थित समजाववी जोइए पण श्री विसलनगर मुकामे आपणी पांचमी परिषद मळवाने हवे समय घणो टुंको छे तेथी, तथा जूदे जूदे स्थळे, एकी वखते जई तेम करवुं ए मनुष्य जात माटे अशक्य होवाथी, अने मने बहार नीकळवाना वखतनो घणो संकोच होवाथी, मारे बदले मारो फोटो–मारा प्रतिनिधि तरीके प्रथम माफक आ साथे सामेल राखी, आपनी सेवामां दाखल कर्यो छे; तेथी हुं पोतेज हाजर छुं एम मोटा दीलथी मानी, पुस्तकनो सार गृहण करी, तेनो योग्य समये लाभ लेशो तथा देशो, एटले लीधेलो श्रम सफळ थयलो मानीश. ॐशान्तिः शान्तिः शान्तिः

सूरत नागरफळियुं.
ता. १०–९–१६ रविवार.
वि. सं. १९७२–अनंतचतुर्दशी.

आपनो सदानो आभारी
ईश्वरलाल रतनलाल त्रिवेदी
व्यवस्थापक
श्री सूरत विसलनगरा–नागर न्यायपक्ष.

ॐ

श्री अष्टकुली विसलनगरानागर-गृहस्थ

ईश्वरलाल रतनलाल त्रिवेदी.

व्यवस्थापक

श्री सूरत विसलनगरानागर न्यायपक्ष.

जन्म संवत १९३० चैत्र सुद २ शुक्रवार

वय वर्ष ४१

॥ ॐ श्रीगणेश ॥

ॐ ॐ

सत्यासत्य प्रकाश-भाग बीजो.

फकत सकळ विसळनगरा नागरोनी जाण माटेज

सत्यनो जय अने असत्यनो पराजय.

आ सत्यासत्य प्रकाश बीजो भाग प्रकट करवानुं कारण—

तोटक छंद.

सतनुं चित चिंतनरे करवुं, सत वायक निश्चय उचरवुं;
नहि काम असत्य कदी करवुं, जशथी झळकीत जगे फरवुं. १

सत बीजथी वृक्ष विशाळ थशे, गुणकारी मीठां फळ उतरशे;
जन आश्रय छांय तळे करशे, परिताप जतां सुख सौ मळशे. २

सतमां जगनां सहु काज वसे, असते जन आफतमां पडशे;
सत सुरज तेज घणुं प्रगटे, छळ दुष्ट मति भय पामी हटे. ३

सतने नथी आंच न नाश कदी, जग जीतवुं सत्य सदायवदी;
सत निश्चय क्लेश अनेक हरे, बळ सत्य समुं नथी अन्य खरे. ४

सतमां सुख साचुं सदाय वसे, सतथी अति विश्वपति रीझशे;
नथी सत्य विना कंई धर्म बीजो, जीती सत्यथी स्वर्ग सदाय रीझो. ५

कंई जोगथी सत्य छुपाई जशे, पण छेवट सत्य उजास थशे;
कदी सुरज वादळथी छुपशे, छूटी निश्चय ते फरीथी दीपशे. ६

अत्रेना सुप्रसिद्ध वडनगरा नागर गृहस्थ रावसाहेब मधुवच्छराम बळवच्छराम वोरा विरचित उपली कविता अक्षरे अक्षर सत्यज छे. श्री सूरत निवासी राजेश्री रतनराम जमीएतराम त्रिवेदीए पोताना पौत्र चि० देवप्रसादनां शुभ लग्न, पोताना ज्ञातिबंधु श्री शाजापुर—माळवा निवासी वकील रा० वासुदेवजी राजारामजी अवटंके महेता आलुभाननी पुत्री सौ० जयलक्ष्मि साथे, आपणी श्री इलाहाबाद परिषद्‌ना ठरावने मान आपी कीधां तेने हालना आगळ वधेला तथा केळवायला जमानामां वधावी लई पुष्टि आपवाने बदले, ते शुभ कार्यनी कदर तथा किंमत न करतां समस्त न्यातिना भविष्यना विकासनो दीर्घ विचार न करतां सदरहु रा० रतनरामजीना सामापक्षवाळाओए सत्यासत्यनी कशी पण तपास योग्य रीते कर्या वगरज, तेमनी तथा तेमना संबंधीओ विरुद्ध जोहाकी भरेलो ठराव छपावी प्रसिद्ध करी सर्व ज्ञातिभाईओमां मोकलेलो ते परथी तेना प्रत्युत्तर तरीके "श्री सूरत विसलनगरा नागर न्यायपक्ष" तरफथी, ते बाबतना सविस्तर खुलासानुं पुस्तक नामे "सत्यासत्य प्रकाश" छपावीने सर्व स्थळे मोकलेलुं, तेज मुजब अमारा अत्रेना सामापक्षना तमाम गृहस्थोने तथा तेमना पंच माटे तेमना सेक्रेटरीने पण आजथी सवा—दोढ वर्ष उपर मोकलवामां आवेलुं. छतां मारा आत्मिकबंधुओए पोतानो दुराग्रह तथा मनस्वीपणुं जारु राखवा अने पोतानाज एक आत्मिकबंधु रा. रतनरामजी तथा तेमना कुटुंबने अनेक तरेहथी हीणपत लगाडवा सारु सदरहु पुस्तकमां जणावेला खुलासा तरफ जरा पण लक्ष आप्युं नथी, तेमज ए पुस्तकमां दर्शावेली बीना साची छे के खोटी ? तेनी तपास करवानी तेमनी हवे प्रथम फरज होवा छतां, ए मारा आत्मिकबंधुओ श्री शाजापुर मालवा अथवा तेना ९६ गाममां जई, हजी सुधी तपास पण करी आव्या नथी अने पोतानुं कर्युं साहस फेरववा ईच्छताए नथी ! ए

बिना शुं दर्शावे छे ? पोतानी तेमज भविष्यनी प्रजाना नागरी गौरवनी अधोगति तथा पायमालीनी निशानी के बीजुं कांई ! तेनो विचार आपेज करी लेवानो छे.

☞ सदर रा. वासुदेवजीनी उपर जणावेली कन्या तथा रा. रतनरामजीने त्यांनी बीजी कन्याओ पोताने त्यां लेवामां निष्फळ नीवडेला महाशयोनां आ पराक्रमो ! के कांई बीजुं ? महा मुशीबते सूरतनी आखी न्यातसमस्तमां नानांमोटां मळी आसरे एकसो माणस थतां हशे ! तेमां वळी बे तड ! ! अने पार विनानो आवी आवी जातनो मिथ्या कुसंप ! ! !

उपर मुजबनी शोचनीय हकीकत होवा छतां पण आश्चर्यतो एज छे के सौ फळ खावानी आशा राखे छे, परन्तु बीज रोपवाने अथवा तेने पाणी पाईने पोषवाने—धर्म बजाववाने कोई तैयार होतुं नथी ! ! ! रा. रतनरामजीए पोताना पौत्रने माटे गुजरात वगेरे स्थळेथी कन्या लेवानी इच्छा कीधी होत तो तेमने ते सहजमां मळी शके एवां अनेक साधनो प्रभु कृपाथी छे; परंतु न्यातमां कन्यानी अछतने लीधे संख्याबंध भाईओ जे अनिवार्य पीडा भोगवे छे तेमना श्रेयने खातर ज्ञातिक्षेत्रनो बहोळो विस्तार करवानी दीर्घदृष्टि तथा निष्कामवृत्तिथी, पाणीपाई पोषीने हृष्टपुष्ट तथा प्रचंड बनावेला आ वृक्षनुं जो ऐक्यताथी यथास्थितरीते संरक्षण तथा पोषण करवामां आवत तो तेनो समय आवतां ए वृक्ष प्रफुल्लित तथा नवपल्लव थई अनेकानेक स्वादिष्ठ फळोनो अक्षय भंडार आपोआप पूरो पाडत पण प्रबळ दुर्भाग्यना योगे, मारा आत्मिकबंधुओ पोतानी करेली भूलथी, सदरहु अलभ्य लाभ गुमावी, अन्य भाईओने पण पोताना जेवा आडरस्ते दोरवी, सौने एकसरखा नुकसानमां हडसेलवानुं, नहि इच्छवायोग्य कृत्य आदरी रह्या छे ! ए शुं व्याजबी कहेवाय ?

माटे बंधुओ चेतो ! ऊठो ! अने उपली हकीकत ध्यानमां लई, तेनुं सत्य स्वरुप समजी, योग्य रस्तो स्विकारो के जेथी, पश्चात्तापनुं मूळ नाबुद थई, आनंद उत्सव ! सदाने माटे वहोरी शकाय.

एटलुं याद राखवुं जोईए के बीजाना वर्तनमांथी दोषो काढवामां आपणे आपणी शक्तिनो जेटलो व्यर्थ व्यय करीए छीए, तेटलीज शक्ति जो आपणुं वर्तन उच्च बनाववामां वापरीए तो ते योग्य स्थाने वापरेली कहेवाय. आ ईश्वरनो नियम एवो छे के आपणे जो आपणा कर्तव्यने वळगी रहीशुं तो आपणा हक्क अने अधिकार आपोआप आपणी पासे आवशे. जो आपणे मात्र आपणा हक्क अने अधिकारना निशाननेज वळगी रहीए तो बीजाना म्हों सामुं जोई बगासां खावानुं महान् दुर्भाग्यज प्राप्त थाय केमके कह्युं छे के;–

" वसंत ऋतुने निज हृदयमां, हेतथी राखे सदा
तेने करेशुं अन्य ऋतुओ, द्वेषथी दुःखी कदा ? "

वळी कह्युं छे के;–

" प्रपंचीओ, प्रपंच–पाटीयांनी आंटीओ घडे
विनापराध, रंक, तेनी जाळमां, फसी पडे;
पळे पळे, सुशील साधुने, विपत्तिओ नडे
कुटील पाश पाथरी, प्रपंचीओ चडे–पडे;
आशा शिखरनी टोचपर, स्वप्नो जुए मिथ्या सदा,
धार्युं न थाओ मानवीनुं, शिरपर पडे बहु आपदा."

ए मुजबना विद्वानो तेमज अनुभवीओना जे मत तथा उद्गार छे ते यथायोग्य छे, एमां शकज नथी.

संप के कुसंप ?

सद्गृहस्थो ! आप सर्वे सारी रीते हवे वाकेफ थया छो के आ शहेरमां आपणी न्यातमां दक्षणा जेवी नजीवी क्षुल्लक बाबतने

लीधे प्रथमथीज बे तड पडेलां छे. ए बंने तडवाळा एकमेकनो प्रथमथीज व्यवहार राखता नहोता छतां स्वार्थने सारु अमारा दुभायला विरोध पक्षवाळाओए पोताना पंचरुपे भेगा थई, अवळीरीते एकसंप करी रा. रतनरामजी विगेरेनी आबरु, कीर्ति तथा इज्जतने उपद्रव करे एवी वर्तणुक जाणीजोईने चलावी ! पारका तडपर ठराव करवानो शुं तेमने कोईपण जातनो अधिकार हतो ? ए शुं माफ थई शके तेवो तेमनो गुन्हो छे ? आतो अक्षम्य अन्याय ! न माफ थई शके तेवो गेर इन्साफ ! ! !

संप करवो ते कोईनुं सारुं करवामां के नबळुं करवामां ? सुसंपे रह्या थकी उद्यम, नीति ने द्रव्य वधे छे, तथा तन मन प्रफुल्लित थई, खजाने बरकत रहे छे. सुसंप वध्या थकी कजीया कंकास जणाता नथी; एके सारुं काम कीधुं तेने जोईने बीजाओए तेना उपर अदेखाई करी नाहक तेने दुनियामां हलको पाडवाना प्रयत्नमां संपीला थवुं ए शुं थोडुं हानिकारक तथा हीणपस्तीभरेलुं छे ? अमुक जातना स्वार्थने सारु अमुक मंडळे भेगा थई, सामानी आबरु, धन अथवा शरीरने नुकसान करवाना हेतुथी तेने उपद्रव करवाना कार्यमां, संप करवानो नथी. संप करवो ते कोईनुं हित करवा माटेज. पण तेने बदले अहीं तो एथी उलटुंज जणाय छे ! प्रभू, सर्वने सद्बुद्धि, सद्वर्तन अने सद्विचार करवानी शक्ति आपे, एज प्रार्थना ! बीजुं शुं ?

व्यक्तिवैर.

आप जाणीने आश्चर्यचकित थशो के सूरतनी न्यात समस्ते श्री माळवाना ९६ गामवाळा आपणा बंधु जोडे पंगतिलाभ लई, आप लेनो करव्यव्हार शरु कर्या पछी, आ लग्न थयां छे. पण केटलाकनी इच्छा, ए कन्या पोताने त्यां लेवानी हती तेमां तेओ फाव्या नहि तेथी निष्फळ तथा नासिपास थयला सदरहु भाईओए

क्रोधे भराई, व्यक्ति–वैरने लीधे आ तोफान उठाव्युं छे. जो ए शाजापुरवासी वकील रा. वासुदेवजीनी कन्या, रा. रतनरामजीने त्यां आवी तेने बदले अमारा विरोधपक्षी साहेबोमांना कोई पण गृहस्थने त्यां आवी होत ! तो तेओ साहेबोने कोईपण जातनो वांधो नहोतो ! अरे ! कदाच एमना पक्षमां न आवतां अमारा न्यायपक्षमांना कोई–बीजा गृहस्थने त्यां आवी होत ! तोए तेमने वांधारुप जणाय एम नहोतुं ! पण आ तो रा. रतनरामजीने त्यांज आवी ! तेथीज तेमने वांधारुप जणाय छे अने बीलकुल खरी वात उपर जाणी जोईने इरादा पूर्वक लक्ष अपातुं नथी ! तो पछी इलाज शो!!!

आ सत्य वातनी साबीती सारु, अमारा सामा पक्षनाज विद्वान गृहस्थ रा. रा. धीमतराम नवलराम पंडित के जे अत्रेनी न्यातसमस्तना लगभग २०–२५ वर्ष लगी सेक्रेटरी हता अने हालमां पण जेओ अमारा सामापक्षनाज मेम्बर छे तेओ साहेबनुं तथा स्वर्गस्थ व्यास मगनलाल राजाराम के जेओ पण अमारा सामापक्षनाज मेम्बर हता तेमनुं लखाण जे आगळ उपर अमने मळ्युं हतुं अने सत्यासत्य प्रकाश भाग पहेलामां छपाई गयुं हतुं ते आप साहेबोनी याददास्त ताजी थई खाली थवा सारु, अत्रे निरुपाए फरीथी उतारुं छुं ते वांचवाथी सर्व वातनी खात्री थशे एमां शकज नथी;—

सुरत ता. २२ मी अप्रेल १९१९

शाजापुर–माळवा तरफ वस्ता नागरबंधुओ, खरेखर विसनगरा नागर बंधुओ छे के नहि ? तेनो निर्णय करवा माटे आपे मने जे जे पुस्तको, दस्तावेजो विगेरे बताव्यां ते बधां बराबर वांची जोतां मने संपूर्ण खात्री थाय छे के ते तरफ वस्ता बंधुओ, बेशक आपणी न्यातनाज सद्‌गृहस्थो छे, ए वात निर्विवाद छे.

" लंबोदर लिलांबुनिधि " नामनुं पुस्तक आजथी आसरे ६० वर्ष उपर हिंदीभाषामां छपाई प्रसिद्ध थयुं छे अने तेना कर्त्ता कवि गोविंदरामजी टीकारामजी नामना नागर गृहस्थ छे अने ते आपना वेवाई रा. रा. वासुदेवजी वकीलना वंशज थाय छे, तेवुं तेनी अंदरना " मम वंश वर्णन " नामना सर्ग परथी तेमज वंशावळी परथी सिध्ध थाय छे.

असलना वखतमां मुसलमानी राज्यना जुलमथी गुजरात छोडी संख्याबंध मनुष्यो माळवा प्रांतमां आवी वस्याबाद, माळवा राज्य तरफथी सारो आश्रय मळ्यो अने केटलीक जागीरो जमीनो पण ते बंधुओने प्राप्त थएली छे तेना सील सीक्का साथेना दस्तावेजी पुरावाओ जे आपे मने बताव्या ते जोतां जरापण संषय रहेतो नथी अने दरेक निष्पक्षपात बुद्धिवाळा मनुष्यने सरळताथी समजाय एवुं छे के सदरहु गृहस्थो असल गुजरातना रहीश हता अने तेओ विसनगरानागरोज छे.

शोचनीय एटलुंज छे के आपणी ज्ञातिमां चालता व्यक्ति वैमनस्यने लीधे, आपनी सत्य हकीकतपर अति दुर्लक्ष अपाय छे. जो के हूं आपना पक्षे न गणातो होउं तोपण आपनी हकीकत सत्य छे अने आप सत्याग्रही छो ए कह्या विना चाले तेम नथी.

(सही) धीमतराम नवलराम पंडित

शाजापुर–माळवाना रहीशो खरा विसनगरानागर छे तेवा उपर मुजबना पुरावा में नजरे जोई, वांचीने तपास्या छे अने रा. धीमतरामजीना उपर लख्या मुजबना अभिप्रायने हुं मळतो छुं. ता- २२-४-१९ सूरत.

(सही) व्यास मगनलाल राजाराम.

सद्गृहस्थो ! रा. रतनरामजीना घरने फसाववा सारु, ज्यारे न्यात समस्त एकत्र हती त्यारे अनेक अनेक प्रपंचो रचाया, पण ईश्वरकृपाथी ज्यारे कोईपण रीते ए विरोधी महाशयो फाव्या नथीज त्यारे आ प्रसंग सांधवानो अगाउथी निश्चय करी राखेलो ते मुजब, आटलुं पराक्रम बतावी आप सर्वेने पण हथियाररुप बनाववानी नेमथी अवळे रस्ते दोरवबानो तेमणे आरंभ कीधो छे. द्वेष अने वैरवन्हि सिवाय आमां बीजुं कांईज नथी. अनेकानेकवार ज्यारे तेओ कपटजाळ बीछाववामां निष्फळ मालम पडया, त्यारे एक प्रसंगे स्वर्गस्थ साक्षर विवेचक रा. नवलरामजी लक्ष्मीरामजीना विद्वान अने निष्पक्षपातबुद्धिवाळा पुत्र रा. धीमतराभभाई जेओ आपणा न्यातिबंधु होई, अमारा सूरतना न्यातसमस्तना माजीसेक्रेटरी छे अने हजी पण अमारा सामातडमांज छे तेमणे बारंवार सत्यनो जय थतो जोई प्रसन्न थईने, पोतानी उर्मिथीज कविता बनावी हती ते तेमणे अमारा केटलाक आगेवान विरोधीभाईओने वंचाव्या बाद मारा उपर लखी मोकलवा कृपा कीधी हती ते आप साहेबोने पण समजवा तथा जाणवा लायक होवाथी तेमनो आभार मानी आ नीचे आ पुस्तकमां फरीथी प्रकट करवा मरजी करुं छुं;—

गझल.

तमाशो ! देखवा जेवो, तमाचो खाईने हसवुं !
तमाचामां धरी तंमरी ! हृदयनुं दर्द छुपववुं ! १
गई गोदावरी कांठे, खरेखर ! ठगभगत टोळी !
गई ळपसी स्वकर्मे त्यां, "जॅ गोदावरी" वदवुं ! २
कपट खाडो, उंडो खोदी, वळी इर्षाथी रगदोळी !
मळी शेखचल्लीनी टोळी, कसम लई ! काम आ करवुं ! ३
नहि ताकाद, नहि कंई दम, बीजाने पाडवानी गम,
प्रभुनी सहाय, जो हरदम, जुओ केवुं ळणी लीधुं ? ४

पडया छे **चाट**, चपटीमां, पडया उंधा तो **कपटीना**
बधा पासा, जुओ खासा, नफामां खासडुं खाधुं ! ५
मळी टोळी उंदरडानी, विना अक्कल विना बळनी
ठराव्युं के बिलाडाना गळे जई घंटने बांधु ? ६
पडी नहीं गम, बिलाडो तो, अजब **बोची मरडनारो**
गई **मचडाई** बोची त्यां, सपोसप नहासवा मांडयुं ? ७
हशे ! **खंखेरी** नांखो भाई ! बधी धुळ ! मूखपर चोंटी
हवे इर्षा करीशुं नाहि ! **कसम** एवा लई जीववुं ? ८

लावणी

"**भाग्यशाळीना भूत रळे छे**" ! ए कहेवत छे जगमशहूर,
"**अक्करमीना दडीया काणा**" ! ए कहेती पण छेज जरुर;
नथी सींगडां उगतां कांई ! अक्करमी सक्करमी नुर,
स्वयं कर्मना प्रकाश परथी, **पोत** मपाए झट भरपूर. १
इर्षा भुंडी दुष्ट डाकिनी, तजी नथी गई थई **मस्तान**,
हजु मचावे जंग **द्वेषनां**, कुसंपनां बीज ठामोठाम;
वर्ष हजारो वीती गयां, पण छुटयां नहि, इर्षानां काम !
हत भाग्य तणी हद, आवी गइ छे ! धिःक तने तो हिंदुस्तान. २
छाण मुत्रना ढगलामांथी, पाक्यो छे झेरीलो साप,
तेज–द्वेषि खारीलो ते, शोधे छे **कडवानो** लाग;
म्होरो मुखथी तोडी तमाचे, पुछडीए मे'ली एक काप !
करो पाधरो साप पछी ते, पोकारे निज बापुबाप ३

मानवंता भाईओ ! उपली कविता पोतेज अत्रेनी न्यातना कारोबार संबंधी हकीकतनुं दर्पणजेवुं निर्मळ अने स्वच्छ खात्रीपत्रक याने सर्टीफीकेट छे एटलुंजनहि पण ते तळ सूरतनुं अने वळी अमारा **सामापक्षनाज** एक अग्रगण्य **प्रतिष्ठित** पुरुषनुं छे तेथी

वजनदार अने मानवालायक छे एवुं केहवानी कांई आवश्यक्ताज नथी; कारणके एने सत्यासत्यप्रकाश भाग पहेलामां छपाई प्रकट थई गयाने लगभग दोढ वर्ष थवा आव्युं छे छतां पण अमारा सामापक्ष-वाळा भाईओ, आ बाबतने खोटी पाडी शकया नथी तेमज रा. धीमतरामभाई उपर कांई कचवाटनो ठराव पसार करी विरुद्ध आच-रण पण करी शकया नथी, एज रा. धीमतरामजीना लखाणनी सत्यता पुरवार करवा सारु जोईए तेथी विशेष रामबाण साधन छे ते देखीतुं छे.

सत्यनो बेली परमेश्वर

ए कहेवत प्रमाणे ज्यारे अमारा विरोधी आत्मबंधुओए उपर मुजबनी सत्यवात कोईपणरीते नहि सांभळवा अने नहि मानवानो निश्चय कीधो, त्यारे आपणा उत्तर गुजरातना पांचगामवाळा भाइओ तरफथी रा. रा. महेता छगनलाल काशीराम लाडोलवाळा तथा श्री विसनगर पासेना गाम कडावाळा जोशी रा. दयाशंकर लल्लुराम अने अमारा न्यायपक्ष तरफथी रां. जयंतिलाल केशवलाल अमदा-वाद-बावळावाळा, आ बाबतमां सत्य शुं समायलुं छे तेंनी जाती तपास करवा सारु श्री शाजापुर वगेरे स्थाने जई आव्या छे अने तेमणे त्यां जे जोयुं तथा अनुभव्युं तेनो रीपोर्ट अमारा तरफ मोकली आप्यो छे, ते आप साहेबोनी जाण माटे प्रसिद्ध करुं छुं—

श्री लाडोल ता. १—४—१६

रा. रा. ईश्वरलाल रतनलाल त्रिवेदी

श्री सुरत विसनगरानागर "न्यायपक्षना" व्यवस्थापक साहेबनी सेवामां

मु. श्री सुरत.

उत्तर गुजरातना पांचगाममांना गाम श्री लाडोलवाळा महेता छगनलाल काशीरामना नमस्कार वांचवा.

जत लखवानुं के आपना न्यायपक्ष तरफथी आपे संवत

१९७१ना अधिक वैशाख मासमां बहारपाडेलुं **सत्यासत्य प्रकाश** नामनुं पुस्तक के जेनी अंदर श्री माळवाना शाजापुर विगेरे ९६ गामना आपणा विसनगरा गुजरातीनागरो संबंधी हकीकत वगेरे माहीती आपेली छे ते आपे मारा उपर पण ते अरसामां मोकलेलुं ते वांची वाकेफ तथा राजी थयो हतो पण आपे तेमां जे जे हकिकतो लखेली छे ते खरी छे के केम? तेनी जाते खात्री करवी एवुं मारा मनमां घणा वखतथी थया करतुं हतुं अने तेम करवा अमारा बीजा भाईओ तरफथी वारंवार आग्रह पण थयो हतो. दरम्यानमां चालु संवत १९७२ना फागणमासमां श्री शाजापुरवाळा सुप्रसिद्ध वकील रा. वासुदेवजीसाहेबना चिरंजीवीना जनोइ उपर तेओ साहेब तरफथी अमारा उपर कंकोत्री आववाथी हुं पोते तथा श्री विसनगर पासेना गाम श्री कढाना रहीश रा. दयाशंकर लल्लुराम जोशी अने श्री अमदावाद–बावळावाळा रा. जयंतिलाल केशवलाल महेता, ए शुभ प्रसंगे शाजापुर आव्या हता ते आपनी जाणमांज छे. त्यां आव्या पछी तेओनी धर्म संबंधी रीतभात तथा तेओनां आचरण अने गोत्र प्रवरादि जोतां तथा ते संबंधी बारीक तपास करतां अमने पुरेपुरी खात्रीथईछे के **श्री शाजापूर–माळवाना ए ९६ गामवाळा भाईओ, खरेखरा आपणा वाळेमना गुजराती शुद्ध विसलनगरा खपता नागर छे एमां कोई जातनो शक याने संदेह नथी.**

ए शाजापुर तथा तेना ९६ गामना आपणा नागरभाईओ **बारड नथी** केमके तेमना बारडो एटले बाह्यनागरो तो, आपणी पेठे जूदाज छे, अने तेमनी साथे तेओने कोईपण रीतनो व्यवहार नथी. आपणा गुजरातमां ए प्रांतना अन्य लोके केटलीक कन्या आपीने आखा माळवानुं नाम हलकुं करी घोंटाळो करी दीधेलो कहेवाय छे, ते लोक अने आपणा आ पवित्र भाईओ तो तदन अळग छे; वळी वकील रा. वासुदेवजीना

श्री शाजापुरनिवासी वेवाई स्वर्गस्थ रा. रा. राजवैद्य राधाकृष्णभाई भाणाभाई के जेओ आपणा गुजरातना गाम श्री लुणावाडामां रहेता हता तेमने आपणा लुणावाडावाळा भाईओए लहाणुनोतरुं तथा पंगतिलाभ आपेलो, ते जो तेओ बारड होत तो कोई काळे पण आपत के ?

आपणा गुजरातमां जेम पांचगाम छे तेम त्यां पण पांचगाम छे. आपणामां जेम नवगाम छे तेम त्यां नवने बदले बावीशगाम छे अने आपणे त्यां जेम बेंताळीश गाम छे तेम त्यांतो बेंताळीश ने बदले छन्नुं गाम छे ! त्यांनां कयां कयां गामो पांचगाममां गणाय छे, कयां कयां बावीशगाममां गणाय छे अने कयां कयां छन्नुं गाममां गणाय छे ते सर्व वातथी अमे बराबर वाकेफ थया छीए अने सर्व रीते संतोष पाम्या छीए एटलुंज नहि पण तेओ आपणा करतां घणे दरज्जे श्रेष्ठ पण मालम पडया छे ते कह्या विना चालतुं नथी. कन्याविक्रयनुं तो त्यां नामनिशान पण नथी एकेटली उत्तमता !!!

जेम आपणे त्यां केटलीकवार मतफेरने लीधे न्यातमां तड पडे छे तेम त्यां पण होय छे. एक तडवाळा बीजा तडवाळा जोडे भोजन व्यवहार पण राखता नथी.

जेम शाजापुरमां अमे तपास करी हती तेम गामश्री रतलाममां पण, आपणा, ज्ञातिबंधु रा. रा. कन्हैयालालजी स्टेशनमास्टर ने त्यां उतर्या हता त्यारे त्यांपण सर्व रीतनी तपास त्यांना आपणा ज्ञातिभाईओ साथे, लाभलई करी हती अने तेथी अमोने संपूर्ण आनंद तथा संतोष प्राप्त थयो छे.

आपे श्री शाजापुर—माळवाना ९६ गामना आपणा विसलनगरानागरोनुं शुद्धक्षेत्र खोळी काढयुं अने त्यां आपना चि॰ देवप्रसादभाईनां लग्न करी, रा. वासुदेवजी वकीलसाहेब जेवा लायक

अने खानदान आलुभान महेता जोडे संबंध वांधी आपणा गुजरातना तथा अन्यप्रदेशना सर्व नागरभाईओने पण वाकेफ करवानी तस्दी लीधी ते बदल आपने खरेखर धन्यवाद् घटे छे.

मारी खात्रीथईछे के आपे सत्यासत्यप्रकाश नामना पुस्तकमां जणावेली सर्व हकीकत साची छे एमां शकज नथी.

जेवी रीते के आपे सत्यासत्य प्रकाश बहार पाडयुं छे तेवीज रीते ए पण तेवीज ढबमां आपणा नागरोनी सत्य हकीकत बहार पाडी प्रकट करी आपणा गुजरातमां मुके एवो अमारो मत छे तेथी आपनी मारफत सदरहु वकीलसाहेबने तेम करवा, अने अत्रे पधारी अमारो सत्कार कबूल करवा कृपाकरी तस्दी ले, एवी भलामण करीए छीए.

(सही) मेहेता छगनलाल काशीराम सही द. पोते.

श्री लाडोल निवासी रा. रा. छगनलाल काशीराम महेता तथा रा. दयाशंकर लल्लुराम जोशी गाम कडावाळा, श्री माळवाना ९६ गामना आपणा विसनगरानागर भाईओ संबंधीनी तपास करवा माटे श्री शाजापुर आव्या हता ते दरम्यानमां हुं पण " श्री सुरत विसनगरानागर न्यायपक्ष " तरफथी तेज तपास करवा सारु श्री शाजापुर गयो हतो. त्यां आसरे दशेक दिवस रही, सर्व प्रकारनी तजवीज करी हती, ते उपरथी खात्रीपूर्वक जणाववानुं के रा. छगनलालभाईए उपर मुजबनो जे पोतानो रीपोर्ट कीधो छे ते बराबर छे अने " सत्यासत्य प्रकाश " मां दर्शावेली हकीकत पण अक्षरशः खरी छे. सुरत ता. ११-४-१६

(सही) जयन्तिलाल केशवलाल महेता सही द. पोते

मारा विचारशील बांधवो ! वळी तेओ बारड नथी पण आपणा गुजरातथी गयला शुद्ध विसलनगरा नागर छे तेवा पुरावा बतावनार आपणा गुजरातना तळ लुणा वाडाना रहीश अने आपणा ज्ञाति बंधु भट मुळजी महासुखरामे लुणावाडेथी ता. १-४-१४ ने रोज लखेलो पत्र जे सत्यासत्यप्रकाश भाग पहेलाने पाने २३ मे छे ते तथा रावळ गौरीशंकर दलसुखरामे लुणावाडेथी ता. ९–४–१४ ने रोजे लखेलो पत्र जे एज पुस्तकने पाने ९१ मे छे ते, अने श्री माळवाना मंनदसोर–गामवाळा पंड्या शंकरलाल बळदेवराम के जेमनी साथे आपणा भाईओ, तेओ माळवाना होवा छतां सर्व प्रकारनो संबंध राखे छे तेमणे मावरी एटले मुंबईथी ता. १–८–१३ने रोजे लखेलो खुलासो जे पाने २७मे मूकेलो छे ते, तथा आपणी मानवंती नागर परिषदना अपरईंडीया भागना सेक्रेटरी श्रीमान् रा. रा. माधवराम केशवराम पंड्याजीसाहेब के जेओ जाते शाजापुर जई मारा करतां पण प्रथम तपास करी आव्या हता तेमनी जात माहीतीना पत्र जे सदरहु पुस्तकने पाने २३मे अने ३१मे छे ते, आ वखते तेमांथी खास वांची जोवानी महेरबानी करवी एटले सघळी सत्य हकीकत, बीनअंदेशे अने सरळताथी, आपश्रीनी ध्यानमां आव्या वगर रहेशे नहि.

उपर जणावेला निष्पक्षपात माणसोए न्यायनी खातर श्रम लई जे हकीकत जणावी छे ते उपरथी आप साहेबोनी हवे संपूर्ण खात्री थई हशेज, के रा. रतनरामजीए आपणी श्री इलाहाबाद परिषदना ता. ७मी एप्रिल सने १९१२ना माननीय ठरावने अमलमां मूकी, श्री माळवाना आपणा शुद्ध अने खपता नागर भाईओ साथे जे संबंध बांध्यो छे ते दरेकरीते योग्य छे अने तेमनुं द्रष्टांत आपणा सर्व भाईओने लाभ तथा फायदाकारक छे, ए अनुभव सिद्ध सत्य वात छे.

विना संकोचे सत्य निर्णय.

मारा न्यायप्रिय, सत्यानुरागी गृहस्थो !

☞ प्रथम अत्रेनी समस्तन्यातना, अने तह पड्या बाद अमारा सामापक्षना पण माजीसेक्रेटरी रा. रा. भट रतीलाल प्राणलाल फोजदार के जेओश्रीए पोताना तडनी आज्ञा तथा अधिकारानुसार रा. रतनरामजी वगेरे विरुद्धकरेला ठरावनी छापेली नकलो दरेक स्थळे निडरपणे मोकलावी हती तेओश्री ज्यारे सत्य हकीकत भरोंसादार अने खात्रीलायक साधनथी जाण्या पछी, पोतानो आगलो अंजाणपणाथी थयलो भूलभरेलो मत, न्यायनी खातर निधडकपणे सहर्ष बदली, जे सत्य निर्णय उपर हवे आव्या छे ते दर्शावनार विशेष वजन विश्वास अने भरोसापात्र सरटीफीकेट आ नीचे प्रकट करवानी खास अगत्य धारुं छुं;—

सुरत ता. ९—६—१६ सोमे.

रा. रा. ईश्वरलाल रतनलाल त्रिवेदी

श्री सुरत विसनगरानागर न्यायपक्षना व्यवस्थापक.

मु. सुरत.

माळवानो प्रश्न हाल केटलोक समय थयां अमारा तडवाळा ओए चर्चावेलो छे तेना उत्तरमां आपे आपना न्यायपक्ष तरफथी ते संबंधीनी तमाम हकीकतथी भरपूर पुस्तक नामे "सत्यासत्य प्रकाश" बहार पाडयुं छे ते मारा वांचवामां आव्युं छे. तेमां लखेली सर्व हकीकतथी हुं वाकेफ थयो हतो, पण आपे जे हकीकत छपावी छे ते साची छे के केम ? तेनी तपास जाते करवी एवुं मारा मनमां घणां वखतथी थयां करतुं हतुं. दरम्यानमां आपणा गुजरातना पांच गाममांना गाम लाडोलवाळा महेता छगनलाल काशीराम जे मारा सगा

मामा थाय छे ते, तथा गाम कडाना रहीश जोशी दयाशंकर लल्लुराम अने गाम अमदावादवाळा रा. जयंतिलाल केशवलाल महेता ए त्रणे गृहस्थो जाते, आपना वेवाई रा. वासुदेवजीना दीकराना शुभ जनोई प्रसंगे गाम शाजापुर जईने सघळी तपास करी आव्या तेमना रीपोर्ट परथी मारी खात्री थई छे के, आपे माळवाना ६९ गाम पैकीमांना गाम शाजापुरमां जे संबंध बांध्यो छे ते दरेक रीते योग्यज छे.

सदरहु महेता छगनलाल काशीराम, न्यातिसंबंधी बारीक तपासना काममां घणा अनुभवी अने बाहोश वृद्ध नर होवाथी तथा त्यां गयला बीजा दश सभ्यो पण ए काममां कुशळ होवाथी ए बाबतमां हवे कोईपण रीते शकभरेलुं याने शंकास्पद रह्युं नथी.

बारडलोको के जेने तेओ बाह्मनागर कहे छे ते लोको साथे, तेओने जरापण संबंध नथी अने बधां ९६ गाम, कांई बारडोथी भरेलां होई शके नहि, ए साधारण अक्कलनी वात छे. ए सिवाय ते लोको बारड नथी एवा वजनदार अनेक पुरावा आपे आपना सदरहु पुस्तकमां बहार गामोथी पण मेळवीने रजु करेला छे, ते नहि मानवाने कांई साधन तथा कारण पण नथी.

सारांश के आपे माळवानो जे संबंध बांध्यो छे ते साहेबो खरेखरा आपणा गुजराती शुद्ध विसलनगरा खपता नागर ब्राह्मणोज छे, ए खात्रीभरेलुं छे, अने तेमनी साथे संबंध बांधवामां कशी अडचण नथी.

(सही) रतिलाल प्राणलाल स. द. पोते

माजी सेक्रेटरी

श्री सुरत विसनगरानागर—न्यातसमस्त.

जुओ साहेबो ! अमारा सामातहना निष्पक्षपात अने प्रतिष्ठित गृहस्थोज आ बाबतमां केवा मत धरावे छे ते !!! आथी विशेष खात्री, हवे आपने शुं आपवी ? तळ सूरतना अमारा सामापक्षनाज माणसोना अभिप्राय ! शुं आ महत्वनी बाबतमां ओछी किंमतना छे ? अने जो ए गृहस्थो पोताना अभिप्राय खोटा आपे तो, ते लोकोने ए पक्षमांज रहेवानुं होवाथी, सामापक्षवाळा तेमने हेरान करी, तेमनी खबर लीधा वगर, रहेपण खरा के ? ए सर्व विचार आप साहेबोनी कल्पना उपर मूकुं छुं.

वळी सामापक्षनी मॅनेजींग—कमीटीना वयोवृद्ध अने अग्रगण्य मेम्बर रा. रा. विठ्ठलराव जयशंकर पंडिते, ए बाबतना सर्व पुरावाओ जोई तपासीने जे मत आप्यो छे, ते प्रथम प्रसिद्धकरेला "सत्यासत्य प्रकाश" भाग पहेलाने पाने ६७मे छापेलो छे ते, तथा श्री अमदावादनिवासी साक्षरवर्य रा. रा. डाह्याभाई बाळकृष्ण बी. ए. के जेओ आपणी मानवंती परिषदना माजी जनरल सेक्रेटरी छे तेमणे आपेलो सविस्तर अभिप्राय जे ए पुस्तकने पाने ७१थी ७६ लगीमां छापेलो छे ते, तथा ए सिवायना बीजा पत्रो आप साहेबोए ते पुस्तकमांथी वांचेलाज छे, पण कदाच वधु समय थवाथी विस्मृति थाय ए स्वाभाविक होवाथी, हाल फरीथी वांची जशो एवी मारी नम्र विनंति छे.

अगीआर !

गाम लाडोलवाळा महेता रा. छगनलाल काशीराम वगेरे त्रण गृहस्थो के जेमणे जाते शाजापुर जईआवी पोतानो संतोष, जाहेर रीपोर्टथी रजु करी आपनी सेवामां मूक्यो छे, ते सिवाय आपणा बीजा आठ न्यातिगृहस्थो पण श्री शाजापुर जाते जई, जात माहीती मेळवीआव्या छे, तेमनां मुबारक नाम नीचे प्रमाणे छे;—

रा. रा. केशवलाल अमृतलाल टेलीग्राफमास्टर. रावळ गौरी शंकर अनुपराम, फॉरेस्ट–ऑफिसरना रीटायर्ड हेड–कलार्क. शुक्ल अमृतलाल बहेचरलाल पी. डबल्यु. डीपार्टमेन्टवाळा. मी. कृष्णलाल रतीलाल बॅन्गल–मर्चन्ट. मी. हीरालाल नवलराम महेता, कलार्क फर्स्टक्लास सबजडज कोर्ट. मास्तर लक्ष्मिराम मोतीराम तथा मणी-लाल चीमनलाल मुंबई. अने त्रवाडी अंबालाल हरगोवनदास गाम वेडा–वाळा मळीने आठ न्यातिगृहस्थो छे.

उपला ३+८ मळीने एकंदरे अगीआर ! न्यातिगृहस्थोए श्री शाजापुर जई, जाते माहीती मेळवीने, संतोषपूर्वक तपास करी छे ते जाहेर थाय.

आपणी माननीय परिषद्.

जे सने १९१२नी ता. ७मी एप्रिले श्री अमदावाद निवासी कैलासवासी रा. बा. लालशंकरभाईना प्रमुखपणा नीचे श्री ईलाहा-बाद उर्फे प्रयागमां भराई हती ते दिवसे श्रीमान् रायबहादुर कन्है-यालालजी दवे जौनपुरवाळानी दरखास्तने रा. रा. विष्णुराम महेता ईलाहाबादवाळा तथा रा. रा. जयशंकर प्रभुराम लाडोलवाळा वगेरे गृहस्थोना अनुमोदनथी ठराव थयोहतो ते मुजब अत्रेना अमारा न्यायपक्षना सुप्रसिद्ध गृहस्थ रा. रतनरामजीए माळवाना आपणा नागरभाईओ साथे असल संबंध जारुकरी, तेनुं अनुकरण करवानुं द्वार आपणा बीजा सज्जन महाशयोने बतावी आप्युं छे, ते मुजब आपणा अन्य बांधवो पण पोतानो लागवग वापरी, तेज रस्ते जता थशे तो सर्वने घणो लाभ थशे. पण दलगीरी मात्र एटलीज छे के परिषद मळीने जे ठरावो करे छे तेनो अमल बीजे कोई स्थळे थतो होय एम जणातुं नथी ! अने जो कोई तेनो अमल करे छे तो तेने आपणा आत्मबंधुओ वखोडी तथा तिरस्कारी काढे छे अने पोताना खानगी द्वेष, आवी रीते संतोषवाना प्रयत्न करे छे. ! ! !

—होण साल आपणी पांचमी परिषद भरवानुं आपणी मातृभूमि विसनगरनी न्यातसमस्ते पोताने माथे लीधुं छे तो जो विसनगरनी न्यातसमस्त ए बाबत चिव्वटाईथी हाथधरी, पोते प्रथम ते बाबतनो योग्य ठराव करे अने बीजा भाईओने कळबळथी समजावी, ते प्रमाणे सर्व स्थाने करवानी नम्रतापूर्वक खास फरज पाडे, तोज ते विनासंकोचे अमलमां आवी शके अने बीजा भाईओ पण तेनुं छूटथी अनुकरण करवा हिंमत धरे.

उपर मुजबनी योजना जो हाथ नहि धरवामां आवे तो पछी नाहकना मोटा मोटा खर्च करी–करावी, दूरदेशावरथी सर्व भाईओने बोलावी तस्दी आपवी अने परिणामे तो शून्यज होय! तो पछी आ बधुं कार्य, माल कागळ उपरज, खाली ठराव करी राखवानुं कहेवाय! अने तेम कर्या करवाथी लाभ पण शो थाय? माटे आ विनंति जो मान्य राखी ते मुजब अमल करवामां आवशे तोज जोईए तेवो लाभ दरेक नवीन ठरावोनो थशे. बाकी तो कांई नहीं.

मारी आ विनंति फकत विसलनगरनीज आपणी न्यात समस्तना तथा परिषदना आगेवान भाईओने छे, एम समजवानुं नथी, पण दरेक प्रान्तनी अने दरेक जिल्लानी न्यातसमस्तना तथा परिषदना सर्व आगेवान भाईओ माटे छे, ते ध्यानमां राखवुं.

रुडे नाम के बूरे नाम.

सप्रेम विनंति.

श्री सुरतनिवासी भिन्न भिन्न स्वरुपे बिराजता मारा आत्मा!

आप जाणो छो के आ प्राचीन ऐतिहासिक आपणुं सूरतशहेर, एक करतां वधारे कारणोथी, घणुं नामीचुं छे. ते दरेक बाबतमां आगळ पडतो भाग ले छे. ते ए शहेर छे के जेमां ऑ० ईस्ट ईन्डिया

कुंपनीए हिंदुस्ताननां ब्रिटिशराज्यनो पहेलो पायो नांख्यो हतो! सूरतनी आगली आबादीसंबंधी वर्णनकरी आपना अमूल्य वखतनो खोटो उपयोग करंछुं एम समजशो नहि, पण आथी सहज जणाशे के आपणुं सूरतशहेर, केवी रीते आगळ पडतो भाग, लेतुं आव्युं छे!

मुंबईनी हाईकोर्टना पहेला हिंदु-जडज तरीके आ शहेरना वतनी स्वर्गस्थ ऑ० मी० जस्टीस नानाभाई हरीदास हता, अने ते बतावे छे के पेहलो अने आगळ पडतो भाग आपणा सूरतेज भजव्यो छे

सीवीलीयननो तरीके पहेला गुजरातीओनुं मान अत्रेना मेसर्स दलाल, महेता अने नाणावटीए मेळव्युं छे.

उत्तर विभागना केळवणीखातानां ईन्सपेकटरनुं मान पण सूरतेज मेळव्युं छे, अने हालमां मी० काजीजी मुंबईनी हाईकोर्टना नामदार जडजना ओद्धानुं मान मेळवनार बीजा सूरती जडज छे.

सूरतना पोलीस-खाताना नामांकित अने बाहोश अमलदार तरीके रावसाहेब प्राणशंकर त्रिपुराशंकर, मुनसफ तरीके कैलासवासी रावसाहेब जमीयतराम चिंतामणीशंकर; मामलतदार तरीके श्री अक्षर धाम निवासी रा० सा० अमृतराम चिंतामणीशंकर, कॉन्ट्राकटरो तरीके सद्गत राजेश्री राजाराम उत्तमराम, नौत्तमराम उत्तमराम तथा रा० नरभेराम मनसुखराम; केळवणीखाताना अमलदार तथा वेपारी तरीके स्वर्गस्थ रा० दोलतराम उत्तमराम; शराफ तरीके कैलासवासी प्रातः स्मरणीय परीख हिंमतराम मयाराम; धर्माचार्य तरीके सद्गत श्रीमान् नृसिंहाचार्यजी महाराज; अने साक्षरवर्गमां श्रेष्ठ सुरतना त्रण नन्नानी त्रिपुटी रा० नंदशंकर, नवलराम अने नर्मद जेवां कीर्तिमान नररत्नो जे भूमिए उत्पन्न कीधां, तेज भाग्यशाळी भूमिना विसलनगरा नागरोनी न्यातना भूषणरूप गणाता आत्मबंधुओ! आपना तडमां रा. फदुभाई, विट्ठलभाई तथा धीमतरामभाई बिराजे छे छतां आप आ केवुं कार्य लई बेठा छो, तेतो जरा लक्षमां लो!!!

उपर जणावेला नररत्नोना तथा अन्य महाशयोना सद्विचार, शुभाचार अने सुकृत्योथी सूरतनो इतिहास वधु प्रकाशित थयो छे, के नहि? एज मुजब एज भूमिना सुपुत्र रा. रतनरामजी जेवा निखाकस दिलना धर्मप्रिय गृहस्थे, आपणा गुजरात तथा माळवाना विसलनगरानागरोनो संबंध पाछो एकत्र करवामां पहेल करी, विसनगरानागरोना इतिहासमां पोतानुं तथा आ नामांकित सूरत शहेरनुं नाम आपना ज्ञातिबंधु तरीके, आपनी समस्त न्यातनी कृपाथी उज्वल कीधुं छे, ए शुं आपने थोडुं गर्वानंद लेवाजोग तथा मानस्पद छे वारु.?

आत्मबंधुओ! जरा दीर्घद्रष्टिथी खुल्ला अंतःकरणे विचार करो के आपनी न्यातसमस्ते जो माळवावाळा रा. वकील वासुदेवजीना सगा रा. कन्हैयालालजी ताल निवासीने, ईष्टदेव श्री हाटकेश्वरजीना महोत्सव वखतेज पंगतिलाभ आपी तेमनुं लह्हाणुंनातरुं शरु कर्युं न होत! जो आपमांना केटलाक आगेवानोए सूरतमां चि० देवप्रसादना विवाह थया त्यारे, श्री शाजापुर--माळवावाळा आल्हमान महेता रा• जयनारायणजीए धारा मुजब पैसा सोपारी वगेरे रीत वहेंची ते स्विकारी तेमनी साथे व्यवहार कीधो न होत! तो शुं रा. रतनरामजीने आ यश प्राप्त थात के? माटे आ जे थयुं छे तेनो खरो यशतो, आपणी माननीय परिषदने तथा आपणी न्यातसमस्तने सरखे हिस्से छे.

बंधुओ! एमनुं तथा आपना शहेरनुं नाम यशस्वी निवड्युं छे ते आपनु पोतानुंज छे. समजो तो एउ अने आप, कांई जुदा नथी. आप एमना अने एउ आपनाज छे. विरुद्ध-व्यक्ति तरफ न जोतां, कार्यना गुणागुण उपरथीज, तेनो स्विकार करवो जोईए. भूमितिना मूळतत्वोने, ते बनावनार युकलिडना शरीर साथे शो संबंध छे? मानो के चितारो जाते कद्रुपो होय! तेथी शुं तेना सुंदर चित्रने पण आपणे न लेवुं? कदाच तळाव गंदुं होय! तो शुं तेमां

उगेला सुंदर कमळने आपणे फेंकी दईशुं? गुलाबना छोडनी डाळीमां कांटा उगे छे माटेशुं तेनां खूबसुरत अने सुमिष्ट फूलनो अनादर करीशुं ! कदी नहि.

ज्यां सार्वजनिक मुद्दानो तिरस्कार करवामां आवे छे त्यां ! परिणाम शून्यज समजवुं. त्यां अवनति अने नाश, डोकीयां कर्यांज करे छे. एकला जमणा पगे कुदका मारीने चालतो माणस खरेखर दया खावाने योग्य छे. माटे दोष—शोधवानी द्रष्टि दूर करीने गुण ग्राहकता तथा बंधुभाव अने समभाव वधारी, जाग्रतथई, एकमत थवुं ए सदाने माटे आवश्यक छे.

आपना मनमां जो प्रेम हशे, तो बहार पण ते आपने मळशे. आपना हृदयमां द्वेष राखशो तो बहार पण द्वेषज प्राप्त थशे. पोतानां अंतःकरणमां शुद्धता अने पवित्रता लावो एटले अशुद्ध के अमंगळ, कांईज आपनी सामे आवी शकशे नहि. जेवी आपनी भावना हशे तेवा आप बनशोज बनशो. आपनी प्रचंड ईच्छाशक्तिनो, उपयोग करवानो, आज वखत छे. प्रबळ ईच्छाशक्ति—पछी ते भले एकज व्यक्तिनी होय तोपण तेना आगळ करोडो विरोधी तत्व फिक्कां पडी जाय छे ! जे सत्य छे, ते आजे नहितो काले पण बळवान थईने योग्य ठरशेज. ध्यानमां राखजो के शून्यने पण, एकडानी जमणी बाजुए मूकवाथी, एकडानी किंमतने दशगणी वधारवानी, तेनामां शक्ति छे ! छतां निषेधक टीकाओ अने क्रोधभर्युं वर्तन, अद्यापि पर्यन्त आप चलावता आव्या छो, तेथी आपनीज वस्तुस्थिति, सुधरवाने बदले दिवसे दिवसे ओर बगडती गई छे, ए अत्यंत शोचनीय नथी शुं? एनुं परिणाम ए आव्युं के आपणा पूज्य अने माननीय पूर्वजोए योजेलुं न्यातिबंधारण छिन्नभिन्न थई जवानी, अणी उपर आवी लाग्युं छे. सांकडा विचारना केटलाक ठरावोथी, आपमांना

केटलाको चीडाईन विरक्त थया तथा केटलाको मॅनेजींग–कमीटीमांथी राजीनामां आपी खसवा लाग्या–अने अमलमां नहि मूकी शकाय एवा द्वेषी तथा अविचारी ठरावनी विरुद्ध वर्तन करवानी तेओने फरज पडी. आवुं वर्तन चलावनार उपर हजी सुधी आप पोताना आपखुद ठरावनो अमलकरवाने कोईपण रीते शक्तिमान थई शकता नथी, एज आपना संकुचित विचार अने जोहाकीभरेला अविचारी ठरावनुं स्वतःसिद्ध परिणाम छे. माटे खोटा ममतथी जे ईर्षा अने जीद पकडी बेठा छो ते, नेकनामदार ब्रिटिश राज्यनी अनुपम कृपाथी सारी रीते केळवायला जमानामां, तेमज आवा साचा अने सचोट पूरावाने लीधे, शुद्ध निर्मळ मनना आपणा बहारगामना विद्वान अने समजदार भाईओना निर्मळ न्याय आगळ हवे टकी शके तेम नथी अने हवे तेवो जमानो पण नथी.

हार्या करवुं पडे तेना करतां वार्याज करी नांखी, यश तथा कीर्ति प्राप्त करीलेवी, ए घणुं शोभाभर्युं गणाशे अने आपणा आ नामीचा शहेरे जे उपर जणावेली कीर्तिओ प्राप्त करी छे तेने आपणी उच्च नागरज्ञातिमां कलह, कुसंप अने मताभिमानथी नष्ट करनारा तरीके, आपनी ख्याति अमर करी, नाहक जाहेरमां आवो छो ! तेनाकरतां सत्यासत्यप्रकाश–द्वारा, सत्य अने खात्रीपूर्वकनी हकीकत जाणवाथी जीद छोडी, भूल सुधारीलेनार सज्जन तरीके जाहेरमां आववुं, ए शुं वधु श्रेयस्कर, लाभकारक अने मानभरेलुं नथी ?

आपणा सूरत शहेरे अत्यारलगीमां घणां रुडां कार्योथी नामना मेळवी छे, तो पछी आपज सूरतीथईने रुडाने बदले शुद्धबुद्धि विरुद्धवृत्तिनो आभास थाय एवां कार्योथी, आ सूरतने तथा आपने पोताने आगळ पाडी, तेवी अघटित नामना करवा धारो छो ?

भले जेम योग्य लागे तेम करो ! पण याद राखजो के आवा बूरा जमानामां " बुढ्ढा वांढाना भजन " मुजब थवानो वारो विजळीने दीवे लावी पश्चात्तापमां पडवुं न पडे ! ते समालजो केमके एवा दाखला कांई बहार शोधवा पडे तेम नथी ! ! ! आ मश्करी नहि, पण अगमचेतीनी भविष्यवाणीज समजी लेजो.

बुढ्ढा वांढानुं भजन.

" पंचावने पोंच्योरे, पण नव प्रेमदा मळी !
पंच, केम करवुंरे, माथे आवी गयां पळी—टेक
जुवानी वही जाती रही छे, लीधो न लगननो ला'व !
अवतार मारो एळे जवानो, फाव्यो नहि कांई दाव !
ला'व केम लेउंरे, थाकयो हुं तो रळी रळी—पंचावने

नखोद जाजो कन्याविक्रयनुं, बहुज आ बुरो रिवाज !
हजारो रुपिया होय जो गांठे, तोज सरे आ काज !
हुं जेवा गरीबोरे, कयांथी लावे धन कोथळी ?—पंचावने

परन्यातिनी लावुं तो तो, तर्त थाउं न्यात बहार !
सुडी वच्चे जेवी सोपारी, तेम छउं लाचार !
यार ! आ फीकरमां रे, मारुं हीर गयुं बळी-पंचावने

फ्रान्स देशमां बाळ उपजाववा, धारे छे देवा ईनाम !
पण अहींतो न्यातनी बेडी ! कयांथी सरे ए काम !
विक्रय जो जाएरे, वातती थाए गळी—पंचावने

मिथ्या जनम आ जाबानो मारो, अवळा नसीबना आंक !
भाले लखी ना भामीनी मा'रे, विधातानो ए वांक !
रांक थई खमुंरे " पंच " बोलुं, छउं बळी—पंचावने

माटे महेरबान भाईओ ! जो उपली पीडामांथी बचवुं होय अने आपणा बीजा असंख्यभाईओने पण बचाववानी भली लागणी तथा शुभेच्छा होय, तो अमुक आपने नहि रुचता माणसे आ काम कीधुं छे माटे तेने तोडी तथा वखोडीनाखवाना खाली ममतने तिलांजली आपी सार्वजनिक-हितना आवा स्तुत्य कार्यमां, तड वगेरे द्वेषने दूर करी, एक दीलथी एकमत थाओ तो घणुं सारुं. एम करवाथी कांई आपनी प्रेस्टीजने वांधो आवनार नथी, पण तेमां ओर वधारो थई वाह वाह ! कहेवाशे ! तथा सर्वना वखाणने पात्र थवाशे. !

आपणामां जुनी पुराणी एक कहेवत छे के

मन होय तो माळवे जवाय

ते मुजब जो शुद्ध अंतःकरणथी मन करशो तो प्रभु तेमां राजी थशे अने ते प्रसन्नथई प्रसादीरुप लाभ आपशे तेना आपणे सर्व भाईओ भागीदार थई शकीशुं, एटले वहेलो-मोडो सर्वने लाभज थशे. माटे ते गृहस्थोनो उत्तर-हिंदुस्तान तथा गुजरातमां संबंध मांगवानो खाली ख्याल मगजमांथी काढी नांखो, नहितो पाछळथी जरुर पस्ताशो. एक वखत बाजी बगाडशो तो ते फरीथी सुधरवानो वारो आवशे नहि. कोई पासे आपणुं काम काढवानी आपणने इच्छा होय छे तो ते माणसने राजी करवाथी, तेनी प्रसंशा अगर स्तुति करवाथी, आपणी मुराद हांसल करी शकाय छे; नहि के तेने तिरस्कार आपवाथी अथवा तो धमकाववाथी आपणुं काम पार पाडी शकाय! एथी तो उलटुं काम वणसे छे ने विफरे छे, माटे विनय अने निःस्वार्थ बुद्धिथी आ काम पार पाडशो तो स्वार्थ सामोआवीने आपने पराणे पराणे भेटशे, ए चोक्कस छे.

माळवा जेवा विकट अरण्य जेवा प्रदेशमांथी आगगाडी विगेरे सरळ अने अनुकुळ साधनोना अभावने लीधे, तथा राजद्वारी फेरफारोने

लीधे बहारगाम जवानी भयंकर माथाकूट तथा प्राणजवानी पण भीति होवाथी तेमज पोतानाज प्रांतमां अनेक गोत्र तथा कुळना भाईओनुं प्रमाण, विशेष होवाना सबबे वर तथा कन्यानी छूट होवाथी, अने धर्मभावना तेओमां विशेष जागृत होवाथी भ्रष्टताना भयने लीधे बीजा प्रांतमां, बहारगाम झाझुं जवा–आववानुं प्रातिकुळ थई पडेलुं, ए सबबने लीधे तथा घणा लांबा समयथी गुजरातने छेल्ली–सलाम करी, जीव लईने नहासी गया ते पाछा आ तरफ आव्याज नहि तेथी, तेमनां सगांवहालांनो संबंध जे आ तरफ हतो ते पण हवे पेढीओ थई जवाथी भूलाई तथा विसराई गयो छे तेवे समये आपणे तेमनी पासे उपला पुरावा (आपणी मनोवृत्ति, विरुद्ध होवाथी) मांगवा बेसीए ते क्यांथी मळी शके वारु ? तेनो आपेज ख्याल पोंचाडवो जोईए.

वळी बीजीवात जे ध्यानमां लेवानी ते ए छे के तेओ क्यां आपणा बोलाव्या वगर, आपणी परिषद वगेरेमां आवे छे ? अने आववानी जरुर पण शुं ? आपणी विसनगरा–नागर परिषदमां तो आपणे आपणा जेवाज विसनगरानागरोने आमंत्रण करीने तेडावीए छीए, अने जे आपणा जेवाज होय छे ते, ए आमंत्रणने मान आपीने आवे छे तथा दरेक कामकाजमां आपणी पेठे मानपूर्वक भाग ले छे. बारड कहेवाताओने अगर नहि खपताओने कांई आमंत्रण थतुं नथी अने तेवा होय छे तेतो समजीनेज आववानी हिंमत करता ए नथी, अने करे पण नहि ए स्वाभाविक छे. खरुं छे के तेवाओ आवे पण शी रीते !!! ए बधुं ध्यानमां लईनेज आपणा सूरत शहेरनी न्यात समस्ते, ए सद्गृहस्थो साथे पंगतिव्यवहार, व्हाणाव्यवहार, तथा आपलेना तमाम करव्यवहार दीर्घद्रष्टिथी कर्या छे अने त्यारपछी आ लग्नव्यवहार पण तमारा आ नामांकित शहेरना एक आगेवान शहेरीने

त्यांथी शरु थयो छे, ते आप सर्व सारी पेठे जाणो छो एटले ए बाबतमां हवे आपने विशेष अरज करी, नाहक तस्दी आपवी उचित धारतो नथी.

सारांश के आपनी न्यातना, आपना सगा, आपना पाडोशी, आपना स्नेहि अने आपना शहेरीए जे काम करेलुं छे, ते आपेज करेलुं होवाथी, ए काम बदल जे यश तथा कीर्त्ति प्राप्त थई छे—अने हवे पछी थवानी छे, ते आपने पोतानेज समजी, उपली अरज ध्यानमां लई—तेनो अमल बीजुं कांई नहितो सार्वजनिक–हित खातर पण ताकीदे करवो अने आ नामांकित शहेरनी तथा आप सर्वेनी कीर्ति, हंमेशने माटे जाळवी राखवी ए विज्ञप्ति छे.

साभार स्विकार.

श्री आगरा विसलनगरा—नागर चोथी परिषदना प्रमुखसाहेब रा. रा. लल्लुभाई दलपतराम कवीश्वरसाहेबे, वकील रा. वासुदेवजी तथा महेता जेनारायणजी साहेब पासेथी, माळवाना प्रश्न संबंधीनी सत्य माहिती मेळववा माटे "कंबोदर लिलांबुनिधि" नामनुं पुस्तक तथा तेमनुं मोटा कागळ उपरनुं एक वंशवृक्ष याने पेढीनामुं श्री आगरेथी लई, पोतानी पासे राखी, श्री अमदावाद मुकामे पाछा फर्या पछी, तेओ श्रीए रा. रा. डाह्याभाई पीतांबरभाई देरासरी बॅरीस्टर साहेब जेओ आपणी न्यातिना नामांकित अने प्रतिष्ठित पुरुष छे अने जेओने जुना लेखो वांची तेनी योग्य तपास करवानो विशेष शॉख अने उमंग छे तेओ साहेबने, ते बराबर बांची तपासी जोई, उपयोगी माहीती मेळववाने आपेलां. ते उपरथी तेओ साहेबे जे अल्प साधनो तेमनी पासे ते वखते हतां तेना प्रमाणमां तेमने योग्य देखायुं तेम ते

बाबतनो अंग्रेजी रीपोर्ट पोताना अभिप्राय साथे लखी रा. रा. महेरबान लल्लुभाई कवीश्वरसाहेब उपर मोकली आपेलो. त्यारबाद तेओ साहेबे तेने अंग्रेजीमां टाईप करावी, तेना उपर सही करी—करावीने मारा उपर मोकली आपवा कृपा कीधी छे तेनी पहोंच सदरहु बंने परोपकारी गृहस्थोना आभार साथे स्विकारी, ए उपयोगी तथा किंमती रीपोर्ट आप साहेबोनी जाण सारु जाहेरमां मुकवानी सहर्ष आज्ञा लउं छुं.

Dear Mr. Lallubhai,

You asked me to go through the " Lambodar Lilambunidhi " with a view to find out whether the writer thereof belonged to the " Visnagara " Nagar caste. The Data to pronounce one's opinion definitely upon the subject are insufficient, yet with the aid of the book as well as of the traditions and of history I have come to the conclusion that the writer—and therefore the caste to which he belonged is Visnagra Nagar.

To finish the Lambodar Lilambunidhi first—It is a work comparatively recent one, being written in V. st 1911. Therein the writer gives his gotra &c thus:-

मेता है अबहक अंक आछैं उर कीजे
पुनि पाराशर गोत जोत जियमधि लषिलीजैं ॥११॥
शाखा शुभ शौनकी अथर्वण वेद विमलवर
परवर तींन वसिष्ठ शक्ति पाराशर धियधर॥

Further on the writer states that his ancestors were born in the वंश in which was born नरसिंहमहेता.

जिँन मधि जनम्यौँ जगत उजागर मेता नरसी ॥
जूनागड मधि निवासि करी हरि भक्ति हरसी ॥१७॥
नरसी भगवत भक्त अनन्वय अलंकार जिँह
मेता लखजी अपर देवजी भये वंश तिँहिँ ॥

Now Nagars were subdivided long long before. one may at the first sight suppose that the writer belonged to the Vadan agra sub-caste his **पूर्वज** having born in the **वंश** of **नरसिंहमहेता**. But it is not so. Because according to Various authorities the **गोत्र** & c in which **नरसिंहमेता** was born is different Viz : **कास्यपिस गोत्र**. This **गोत्र** was reciting Yajurved according to recension **माध्यांदिनि**. one can not belong to two **गोत्रा:** at the same time. According to himself the writer belonged to the **पाराशर गोत्र**. How is it that the writer counts **नरासिंहमेता** as being one of his ancestors. This can be explained. The word **वंश** is used in the wider sense meaning a caste or class or racc and not **family.**

All Nagars belonged to the same race. Though subdivided and seperated the fact of their all being originally of the same race remains nuaffected. Thus it is customary, forgetting for the time the subdivisions, to claim **नरसिंह मेता** as one of us. Even now we take pride in counting him as one of us Nagars.

There is an old tradition which tells us how at the fall of Champaner thousands of Nagar families migrated to different countries. Some came to Ahmedabad, some went to Kapadwang, some

to Lunawada and some 1400 families went over to Malwa. I believe a goodly number ot families that went over to Malwa remained at Lunawada They stayed there for good; while others went on and domiciled in Malwa when they founded a village called Lusarna. It exists up to now under a corrupt name.

The family to which the writer of Lambodar Lilambunidhi belonged was, I believe, one of these migrating families. Most of the Lunawada Nagars recite Atharwav--Ved according to the शौनकी recension and belong to the same गोत्र.

There are a very very few families of the गोत्र recitors of the same Ved and the same शाखा, recension-here at Ahmedabad and elsewhere. But their stronghold is at Lunawada. Stray families may have gone to other places.

There is no tradition of Vadnagaras having gone--in a body beyond Kathiawar; Junaghad, Jamnagar, Bhawnagar and other such places in Kathiawad are the only places where they appear to have colonised. Ofcourse some isolated families may have gone to other places such as Benares, Dungarpur &c.

To me the family of the writer seems to belong Visnagara subcaste and closely connected with Lunwada families.

26-2-14. Yours sincerely,

Sd / Dahyabhai Derasari.

True Copy-Lalloobhai Dalpatram Kavishwar.

19-8-1914. Ahmedabad.

उपला अंग्रेजी रीपोर्टनो मुख्यसार "सत्यासत्य प्रकाश भाग पहेलो"ने पाने ९४ तथा ९९ मे छपाई गयो छे, ते तरफ आपनुं लक्ष खेंचवा रजा लउंछुं.

वळी अमारी अत्रेनी न्यातसमस्तना तथा सामातडना सेक्रेटरी रा० रतीलालभाईनो जाहेर उपकार एटला माटे मानुं छुं के तेमनी ज्यारे आ सत्य हकीकत बाबतमां "सत्यासत्य प्रकाश" वांचवाथी खात्री थई अने श्री शाजापुर जाते जई तपास करी आवेला आपणा अगीआर ज्ञाति गृहस्थो तरफनो सत्य रीपोर्ट जाणवामां आव्यो तेथी तथा ज्यां होय त्यां रा. रतनरामजी वगेरे गृहस्थोनो असल व्यवहार चालुज छे एवुं जाण्या पछी—अने पोताना तडना लोको नाहक ममत तथा वैरने लीधेज आवा सार्वजनिक—हितना उपयोगी काममां पण तोफान मचावी रह्या छे एवुं बरावर जोया तथा जाण्या पछी, सदरहु रा. रतनरामजी वगेरे गृहस्थो जोडे, पोते पण सर्व रीतनो असल व्यवहार पाछो विनासंकोचे खानगी तथा जाहेररीते शरु करी, सत्यने मान पूर्वक वधावी लीधुं छे!!! ते बदल तेमनो उपकार मानवाने अमारी पासे पूरता शब्दो नथी.

सदरहु उपर जणावेला अंग्रेजी रीपोर्टनो तथा रा. रतीलालभाईए रा. रतनरामजी विगेरे साथे पाछा चालु करेला व्यवहारनो, साभार स्विकार करवामां आवे छे.

सत्यनो जय.

सद्‌गृहस्थो! अमारा न्यायपक्ष तरफथी सत्यासत्यप्रकाश संवत १९७१ना अधिक वैशाख मासमां बहारपडया पछी, सघळी सत्य हकीकतथी वाकेफ थई, सामापक्षवाळाना अयोग्य ठरावने नापसंद करी, आपणा समजुक अने द्वेष—रहीत विसनगरानागर

भाईओए रा. रतनरामजी वगेरेनो जे असल व्यवहार कायमज राख्यो छे ते नीचेनी हकीकत अथवा लखाण वांचवाथी आपना समजवामां आवी जशे;—

ॐ

श्री हाटकेश्वर प्रसन्न.

रा. रा. ईश्वरलाल रतनलाल त्रिवेदी ते सुरत विसनगरानागर न्यायपक्षना व्यवस्थापक साहेबनी सेवामां मु. श्री सुरत.

☛ विशेष विनंती के आपे आपना चिरंजीवी देवप्रसादनां शुभ लग्न, श्री माळवाना ९६ गाम पैकीमांना एक नामे श्री शाजापुरमां वकील राजेश्री वासुदेवजी राजारामजी आलुभान महेतानी पुत्री सौभाग्यवती जयलक्ष्मि साथे संवत १९७० ना चैत्र वदी १२ ता. २२ मी एप्रिल सने १९१४ बुधवारने शुभ दिवसे श्री शाजापुर मुकामे जान लईजईने करेलां; ते परथी आपना सामापक्षवाळाओए आप वगेरे तथा आपना सदरहु वेवाईजी साहेब विरुद्ध पोताना तडना पंचमां, सुरतनी न्यातने खोटे नामे ठराव करीने छपावी, अमारा तरफ मोकलेलो. तेना जवाबमां आपे ता. २१ मी जुन सने १९१४ ने रोज, आठ पानानुं तत्संबंधीना खुलासानुं चोपानीयुं छपावी प्रकटकरेलुं ते वांचवाथी खुलेखुल्लुं समजातुं हतुं के आपना तरफ आपना सामापक्षना द्वेषभाव सिवाय बजुं कांईज नथी.

त्यारपछी संवत १९७१ ना अधिक वैशाखमासमां आपना "न्यायपक्ष" तरफथी "सत्यासत्य प्रकाश" नामे सविस्तर खुलासा अने माहितीवाळुं अति किंमती बीजुं पुस्तक आसरे ९४-९९ पानानुं आपे छपावी बहार पाडयुं तथा आखा हिंदुस्तानमां ज्यां ज्यां आपणा नागरभाईओ वसेछे त्यां त्यां, तेओनी जाण माटे घणे खरे ठेकाणे आपे

पहोंचाडयुं तेथी अमारा तथा तेओना समजवामां **सत्य हकीकत** बराबर आवी गई छे.

आपे घणो भारी श्रम लई, समस्त ज्ञातिभाईओने सविस्तर हकीकतथी वाकेफ कीधा छे ते बदल मोटो **उपकार** मानीए छीए. आपे प्रथम बहार पाडेला चोपानीआनो तथा पाछळथी बहार पाडेला **किंमती पुस्तकनो** पण, आपना विरोधपक्षी सज्जनो, जवाब आपी शकता नथी एज आपनी **सत्यतानी फतेह** अने तेमना **असत्यनो पराजय,** स्पष्ट बतावना पूरतुं समर्थ छे! **धन्य** छे आपना साचा प्रयासने, सत्य हिंमतने तथा अखूट सहनशीलताने !!!

आपे सदरहु " सत्यसत्य प्रकाश"मां छपावी बहार पाडेली सर्व हकीकत साची अने सचोट प्रमाणभूत पुरावाथी भरपूर होवाथी आपणा गुजरातना **नवगाम, पांचगाम, सांथळ, दाणादरडा, अमदावाद** अने विसनगर वगेरे गामोना भाईओए, आपना सामापक्षे छपावीने मोकलेला ठराव उपर जरापण वजन आप्युंज नथी अने आप जोडेनो **परापूर्वथी** चालतो आवेलो सर्व वातनो **संबंध** निशंकपणे चालुज राख्यो छे तेनी **साबीतीओ** नीचे प्रमाणे छे;–

१—संवत १९७१ वैशाख अधिक-मासमां आपना चिरंजीवी **कीर्तिप्रसाद** तथा तेनी भाभी सौभाग्यवती **जयलक्ष्मि,** जे श्री शाजापुर-माळवावाळा सुप्रसिद्ध वकील रा. वासुदेवजीनी पुत्री तथा आपना मोटा चि० **देवप्रसादनी** पत्नि थाय छे ते, **मुंबईमां** आपना साळा रा० लक्ष्मिराम मोतीराम मास्तरने त्यां गयां हतां त्यारे त्यांनी आपणी **न्याते,** तेमने पोतानी साथे एकपंगते लई, **भोजन** कीधुं हतुं ते शुं ओछी वात छे के ?.

२-संवत १९७१ना द्वितीय वैशाख सुद १ ता. २०मी मे सने १९१५ गुरुवारने रोज, सूरतमां आपने त्यां आपना चिरंजीवी

नृसिंहप्रसादने यज्ञोपवित धारण कराववानुं शुभ मुहूर्त हतुं ते दिवसे तथा तेज मासनी सुद १० ता. २४मी मे सने १९१५ सोमवारने रोज, आपनी पुत्री चि० निर्मळागौरीनां शुभ लग्न हतां अने गाम श्री शाजापुर–माळवाथी आपना वेवाईजी पोतानी साथे आसरे २०–२५ आपणा माळवानिवासी ज्ञातिभाईओने लईने, आपने त्यांनां शुभ कार्योमां भाग लेवा पधारेला हता, अने जे वखते अमदावादथी आपने त्यां आपणा घणा ज्ञातिबंधुओ जानमां पधारेला हता ते प्रसंगे, गाम माणसा, वेडा, पळीएड, लांघणज, सांथळ, विसनगर, अमदावाद, जेतलपुर, शाजापुर–माळवा तथा तेनी आसपासना घणा गामोना ज्ञातिगृहस्थो पधारेला हता अने न्यात वच्चे, (आपने त्यां पधारेला) उपर दर्शावेला गामोना ज्ञातिबंधुओए एक पंगते साथे बेसीने खुशीथी भोजन लीधुं हतुं, ते थात के ?

३–संवत १९७१ ना द्वितीय वैशाख वद ७ ने रोज गाम श्री शांथळवाळा भट उमीयाशंकर त्रिभोवनदासना पुत्र मी. वाडीलाल-नां शुभ लग्न वखते, गाम शाजापुर परणेला आपना चि० देवप्रसाद तथा तेमनी पत्नि सौ० जयलक्ष्मिने साथे लईने, आप गाम सईज सदरहु गाम शांथळवाळी जानमां पधारेला हता ते वखते गाम अमदावाद, विसनगर, माणसा, वेडा, उनावा, लांघणज, सोजा, पळीएड, जुनागढ, झोटाणा, सांथळ, बलोल, वगेरे वगेरे गामोना मळीने आशरे दोढसो ज्ञाति सदगृहस्थो, ए जानमां सामेल हता तेमणे माळवानुं आ नवुं बारुं खोलवा बदल आपने कलोल मुकामे मुबारकबादी आपी हती, तथा बे त्रण दिवस लगी गाम सईजमां न्यातवच्चे आपनी जोडे तथा श्री शाजापुर परणेला ए वरकन्या जोडे बेसीने, सर्व भाईओए आनंदपूर्वक भोजन लीधुं हतुं ! ते बनवा पामत के ?

४—संवत १९७२ ना फागण सुद २ ने दिवसे श्री शाजापुर माळवामां आपना वेवाई रा. वासुदेवजीना पुत्र चि० नारायण पंडितनां जनोई हतां ते प्रसंगे आपणा विसनगर पासेना गाम कडाना रहीश जोशी दयाशंकर लल्लुराम तथा गाम लाडोल निवासी महेता छगनलाल काशीराम अने रा. जयंतिलाल केशवलाल अमदावाद—बावळावाळाए श्री शाजापुर जई वकील रा. वासुदेवजीने त्यां एकाद अठवाडियुं रही, त्यांनी आपणी न्यातिनां दर्शन वगेरे लाभ लई, पोते माहितगार थई, आपना सदरहु वेवाईजीना आनंदमां वृद्धि करी हती अने त्यांथी पछी आप सघळाए गाम रतलाम पधारी, त्यांनी आपणी न्यातमां पण ते प्रसंगे लग्न होवाथी सर्व लाभ लीधो हतो, ए कांई ओछी अगत्यनी वात छे ?

५—संवत १९७२ ना चैत्र सुद ८ ने वार मंगळने दिवसे गाम श्री वेडा मध्ये त्रवाडी अंबालाल हरगोवननी मा बाई मटुना तेरमाना दिवसे आपणा नवगामना भाईओ जमवा तथा दक्षणा लेवा माटे पधार्या हता, ते प्रसंगे आप तथा आपना चि० देवप्रसाद के जेमनुं लग्न श्री शाजापुरमां थयुं छे ! ते पण सदरहु वेडा गामे आव्या हता. ते वखते माळवाना प्रश्न संबंधी वात नीकळतां, आपना "सत्यासत्य प्रकाश" मां ए माळवाना आपणा भाईओ ! असल गुजरातना वाळेम परगणेथी, मुसलमान बादशाहोना बटाळवाना भयथी नहासी, पोतानी पवित्रता जाळववा माटे, केटलाक सैकाथी माळवामां जई वसेला शुद्ध विसलनगरा गुजराती नागरो छे अने बारडनथी, एवा जे जे पुरावाओ आपे मूकेला छे तेनी असल नकलो वगेरे सर्व भाईओने रुबरुमां बतावी तथा वंचावी, तेथी अति प्रसन्नथई, आपने सर्व भाईओए मुबारकबादी आपी, न्याति जमण वखते आपने तथा आपना चि० देवप्रसादने न्यातवरुचे स्थान आपी भोजन लेवडावेलुं एटलुंज

नहि, पण त्रवाडी अंबालाले ज्यारे न्यातिपंगतिमां नवगामना सर्व भाईओने दक्षणा वहेंची, त्यारे आपने पण, बीजा आगेवानोनी साथे एक आगेवान तरीके पोता साथे राखी, पंगतमां फेरवी, सदरहु नव गामना भाईओए जे अनुपम मान आप्युं छे! ते शुं ओछुं माननीय छे?

६—गाम लाडोलवाळा महेता रा. छगनलाल काशीराम वगेरेए केटलाक भाईओनी सुचना उपरथी, आपना "सत्यासत्य प्रकाश" मां आपे जणावेली सर्व हकीकत साची छे के केम? तेनी माहीती मेळववा सारु, जाते गाम शाजापुर वगेरे गाम जईने, बारीक तपास करी ते बाबतनो पोतानो रीपोर्ट आप उपर रा. छगनलाल तथा जयन्तिलाले मोकली आप्यो छे, पण आपना विरोधीओ तो पोतानी पहेली फरज होवा छतां, तेवुं कांईज करी शक्या नथी! ए कांई आपने ओछुं गौरव भरेलुं छे?

७—संवत १९७२ ना चैत्र सुद १४ ने दिवसे एटले, आपणा ईष्टदेव श्री हाटकेश्वरजीना गया महोत्सवने दिवसे, आप तथा आपना चि० देवप्रसाद गाम लाडोलमां हता ते वखते त्यांना आपणा भाईओना पंचसमस्ते आप सर्वेनी साथे न्यातवच्चे बेसी भोजन लीधुं हतुं अने आपे "सत्यासत्यप्रकाश"मां लखेली सर्व हकीकत साची छे, तेमज आपे श्री माळवा प्रान्तना शाजापूर गाममां आपना पुत्रनो संबंध बांधी लग्न कीधुं ते दरेक रीते योग्य होई, बीजाओए पण ते मुजब करवा तथा वर्तवा योग्य छे, ए विगेरे बाबतनुं मेझर आप्युं छे, ए शुं आपनी सत्यतानो विजय! अने असत्यतानो पराजय बतावावाने दर्पणरुप नथी के?

उपली सर्व हकिकतो उपरथी चोख्खुं साबीत थई गयुं छे के सूरत शहारना द्वेष—राहित सुज्ञ ज्ञातिबंधुओए तथा आपना सूरतना न्यायपक्षना गृहस्थोए, आपनी जोडेनो सर्व व्यवहार चालु राखवामां

अडचण जोई नथी. फकत आपना शहेरमांना आपना सामापक्षवाळाओ के जेमने, आपनुं तथा तेमनुं तड अलग होवाथी, आप विरुद्ध कांई पण ठराव करवानो अधिकार नहोतो तथा नथीज, ते लोकोमांना केटलाकोज, एटले मात्र गण्या गांठ्या माणसोज, आपनी विरुद्ध हीलचाल करी रह्या छे, अने बीजा अंजाण्याने आपना विरोधी बनाववानी हजी तजवीज करे छे, पण आपना सत्यनो प्रताप! एवो छे के जेम अत्यार सुधीमां तेओ दरेक रीते महात थता आव्या छे तेम हवे पछी पण, तेओनी दरेक हीलचालमां तेओ महात थशेज ए निःसंषय छे.

आपे तथा आपना वेवाई रा. वासुदेवजी साहेबे आ माळवानुं मोटुं बारुं खुल्लुं करी, प्रकाशमां लावी, शुद्ध निर्मळ अंतःकरणना आपणा न्यातिभाईओने मार्ग बताव्यो छे ते बदल आप बंने वेवाईओने जेटलो धन्यवाद आपीए तेटलो ओछोज छे—आपे चालु करेला आ संबंधथी माळवा तथा गुजरातनो परस्परनो संबंध हवे विशेष वृद्धि पामे अने परस्पर लाभ ले जथा आपे एम खरा जीगरथी इच्छीए छीए. ता. १७मी जुलाई सने १९१६ सोमवार.

(सही) रावळ वीठलदास जशराम सही. दा. पोते.

” ” प्राणलाल छगनलाल सही दा. पोते.

” ठाकोर दोलतराम बहेचर सही दा. पोते.

Purshotam Maganlal Rawal Nardipur.

” पुरशोत्तम मगनलाल रावळ. नारदीपुर.

” पंड्या ललु काशीराम सही दा. पोते.

” पंचोळी जेठालाल मनसुखराम सही दा. पोते.

” पंड्या माणेकलाल अमीरांम सही दा. पोते.

" भट परभुराम हरगोवन सही दा. पोते.

" पंड्या अंबालाल उगरेश्वर सही दा. पोते.

" रावळ हरगोवन कासीराम सही दा. पोते.

" चुनीलाल छगनलाल स. दा. पोते. मालासण

" भट हेमतराम मनसुखराम गाम मालासण.

" मेहेता छगनलाल कासीराम गाम लाडोलवाळा.

" तरवाडी अंबालाल हरगोवन गाम वेडाना.

" भट लक्ष्मीराम मोतीराम सही पळीएडवाळा.

" " मणीलाल चीमनलाल गाम पळीएड.

" भोगीलाल बापालाल स. दा. पोते जेतलपुरवाळा.

अमदावादथी

ता. ३१-८-१६ना पत्रमां, श्री सुरत विसनगरानागर न्याय पक्षना व्यवस्थापक उपर, ज्ञातिभूषण महेरबान डॉकटर साहेब शंकरलाल केशवलाल व्यास, लखवानी कृपा करे छे के;—

....श्री माळवाना ९६ गामना आपणा विसनगरानागरो खरेखरा शुद्ध खपता नागरो छे तेनी तमाम माहीतीथी भरपुर सत्यासत्य प्रकाश नामनुं पुस्तक जे बहार पाडवामां आव्युं छे तेनी असल नकलो आजे ता० ३१-८-१६ ने रोजे वांचीने हुं धणो प्रसन्न थयो छुं अने आपणा बीजा भाईओनी जाण माटे आपे आटलो बधो श्रम लई जे तस्दी लीधी छे ते बदल आपने हुं धन्यवाद आपुं छुं.

अमारे अमदावादमां पण उज्जणीया अथवा माळवी साथ छे अने तेमनी साथे अमारे कन्याओ आपवा लेवानो व्यवहार छे.

आपे सदरहु माळवाना ९६ गाममांना एक श्री शाजापुरमां संबंध बांधी आपना चि० देवप्रसादनां शुभ लग्न कीधां छे ते जोडुं हंमेशां सुखी नीवडे एम अंतःकरणपूर्वक इच्छुं छुं.

आपना सामापक्षवाळाओए पोताना मननी तृप्तिअर्थे आपना विरुद्ध गमेतेवां पगलां लीधां पण आपनो संबंध तो ज्यां होय त्यां चालुज छे, तेज आपनो सर्वत्र–विजय दर्शावे छे, अने आपणा बीजा भाईओ पण आपनुं अनुकरण करी आवा शुभ कार्यमां आगळ पडतो भाग लेवाने हिंमत तथा शक्ति मेळवे तो भविष्यमां सर्व भाई-ओने घणो लाभ तथा यश प्राप्त थाय ए सर्वसाधारण वात छे.

वळी तेओ लखे छे के–सुरत जेवा नामांकित अने केळवा-एला शहेरना आपणा भाईओ के जेनी अंदर रा. रा. विठ्ठलराव पंडित तथा धीमतराम पंडित विगेरे जेवा बाहोश गृहस्थो छे, छतां तेमां आवां निंदक कार्यो वखतो वखत बने छे अने पोताना अंतःकरण विरुद्ध तेओ चाली....तेनुं कंईज कारण समजी शकातुं नथी. खानगी द्वेष होय तो ते खानगीज राखवो जोईए अने ज्यारे सर्व नातभाईओनुं शुभ करवानुं काम होय त्यारे तेवो खानगी द्वेष बाजुपर मुकीने, सर्व भाईओनुं भलुं कये रस्ते थशे तेनो परिपूर्ण विचार करी-नेज पगलुं भरवुं जोईए. आशा छे के मारा आ आगेवान अने विद्वान सुरती गृहस्थो व्यक्तिवैर मुकी दई, सार्वजनिक हितना आवा, तेमज प्रदेशगमनना शुभ काममां, हवे सदाने माटे एकत्र थाय एज तेओनी विद्वत्ता अने गृहस्थाईने शोभाभरेलुं छे. सारांश के आपे माळवाना ९६ गामना भाईओ साथे जे संबंध बांध्यो छे ते सर्व प्रकारथी योग्य.... प्रसंशनीय छे.

दूर देशावरनो मामलो, माळवाजेवा विकट प्रदेशमांथी आववाजवानां साधननो अभाव अने त्यांनेत्यांज कन्या आप ले

करवाना साधननी जोईए ते करतां विशेष अनुकुळताने लीधे तेओ तथा आपणी वच्चेनो संबंध अमुक काळने माटे बंध थई गयो हतो तेथी तेओ शुं आपणा भाईओमांथी टळी जायके ? पण हवेतो सर्व शक्तिमान ईश्वर(तमेज)नी कृपाथी सर्व संकटो दूर थयां छे अने ते कारणने लीधे आपणो जुनो संबंध पाछो ताजो थयो छे तो तेने दरेक स्थळेथी आपणा भाईओए मान आपी वधावी लेवो ए आपणी सौनी प्रथम अने पवित्र फरज छे.

आगळ वळी तेओ लखे छे के—आशा छे के रा. रा. धीमतराम तथा रा. रा. विठ्ठळराव पंडित वगेरे पोतानी समज शक्ति तथा विद्वत्तानो आ स्थळे, तेमज ज्ञातिना उद्धारना बीजां बधां शुभ कार्योमां सदुपयोग करी, पोताना तडवाळाने योग्य उपदेश आपी, थोडा समुहमांथी तड शब्दने दूर करशे. अमारा अमदावादमां जेम द्वेषबुद्धिवाळी, विलायतना—संबंधमां पडेली तकरारनो आपणी माननीय परिषद्‌ना ठरावने अनुसरी मोटा तडवाळाए विवेक बुद्धिथी अने मोटा मनथी....नीकाल काढी, अंत आण्यो छे, तेम सुरतना सुज्ञ गृहस्थो पण शुद्ध बुद्धिथी आवा अगत्यना कामनो निकाल, चालु जमानाने अनुसरी, द्वेष बुद्धिने दूर करी, समाधान करवानुं पसंद करशे तो समग्र ज्ञातिभाईओनुं कल्याण थशे अने तेवी समाधानी करवानो यश पण तेमने प्राप्त थशे.

Shankarlal K. Vyas.

ए सिवाय श्री अमदावाद निवासी साक्षरवर्य रा. रा. डाह्याभाई बाळकृष्ण बी. ए. आपणी मानवंती परिषद्‌ना माजी जनरल सेक्रेटरीए लखी जणाव्युं छे के;—

☛ आपना वतन सुरत शहेरमां वसता आपणी न्यातना गृहस्थोमां दक्षणा जेवी नजीवी बाबतने लीधे तकरार थई अने तेथी

बे तड पडीगयां ए घणुं शोचनीय छे....त्यारबाद आपना पुत्र रा. देवप्रसादना लग्नना विषयपर तकरार थई अने तेथी विषवाद वध्यो. कारण के ते पण पूरो विचार थया पछी थयो नथी.

श्री अल्हाबादमां भरायली आपणी न्यातनी परिषद वखते पण माळवामां वसता विसलनगरानागरने शुद्ध विसलनगरानागर गणीने आमंत्रण पत्रिकाओ मोकलवामां आवी हती अने तेओए पोताना प्रतिनिधिओ पण मोकल्या हता, अने तेमनुं आपणा बधाना जेवुंज सन्मान कर्युं हतुं. अल्हाबाद यात्रानुं अने खास करीने पितृश्राद्ध करवानुं स्थळ छे तेथी त्यां पधारेला प्रतिनिधिओए परिषदनो लाभ लेवा उपरांत श्राद्ध पण करेलुं....तेमांना जे चुस्त धार्मिक हता तेमणे यात्राना स्थळमां परायुं अन्न खाधुंज नथी अने पोतानी सवड पोते करी लीधेली हती....आवा चुस्त धार्मिक माणसमां माळवाना प्रतिनिधिओ पण हता अने तेथी तेमणे अलग रसोई करी खावानी सवड करी हती. तेथी जो कोई एम अनुमान करे के तेओ शुद्ध विसलनगरा नागर नथी, तो तेमां तेनी भूल छे.

☛ अल्हाबाद परिषदना व्यवस्थापकोए माळवाना प्रतिनीधिओ शुद्ध विसलनगरा नागर नथी अेम जाणीने, के एवो शक उठयो होय तेथी, तेमने अलग रसोई करवानी सूचना करी होय अने ते सूचनानुसार तेमणे अलग रसोई करी होय, तो तेओ शुद्ध विसल नगरा नागर नथी एम अनुमान थाय. अहिंतो तेवुं कांई थयुंज नथी! पण उलटुं परिषद व्यवस्थापकोए एमने सामान्य—रसोडामां जमवानी विनंति करी हती !!! एटले माळवावाळा शुद्ध विसलनगरा नागर नथी एवुं अनुमान थायज केम ? जे शुद्ध विसलनगरा नागर न होय अने जेमना मनमां तेवा नहि होवानी खात्री छे तेतो, शुद्ध विसनगरा नागर गणावा माटे ! शुद्ध विसलनगरा नागरमां खपी जवा माटे ! शुद्ध

विसलनगरा नागर मंडळमां घुसी–जवा माटे ! आवो प्रसंग मळे, अलग रसोई करी अलग खावाने बदले, परिषदना करेला सामन्य रसोडामां सर्व ज्ञातिभाईओनी साथेज जमे. वळी उत्तर हिंदुस्तान विभागना परिषदना सेक्रेटरी रा० माधवराम पंडया, माळवामां वस्ता आ विसलनगरानागर संबंधी तजवीज करवा गया हता अने तेमनी तजवीजमां तेओ शुद्ध विसलनगरा नागर छे एम नीकळी आव्युं छे अने विशेषमां माळवामां आवेला शाजापुरगाममां वसता आपणा ज्ञातिबंधु रा० वसुदेवजी वकीलनी दीकरी साथे पोताना भत्रीजानुं लग्न करवानी वातचीतमां उतर्या हता. ते उपरथी पण एम नक्की जणाय छे के माळवामां वस्ता ए विसलनगरा–नागर शुद्ध विसनगरा नागरज छे.... माळवामां वस्ता विसलनगरानागर पूर्वे हता अने हाल पण छे, शुद्ध विसलनगरानागर तरीके हालसुधी पण टकी रह्या छे एवुं मानवाने सबळ कारण छे, छतां तेओ तेवा नथी एम कहेवुं, अने तेमनी साथे संबंध बांधनारनो तिरस्कार करवो ए उचित लागतुं नथी. एम करवाथी माळवानिवासी जोडे संबंध जोडनार एक जणनो तिरस्कार थाय छे एम नहि, पण माळवामां वस्ता आखा समुहनो तिरस्कार थाय छे अने ते घणुं शोचनीय छे. माटे सुरतनिवासी सर्व विसलनगरानागर भाईओने मारी नम्र विनंति छे, के जरा विशेष विचारशील थईने, योग्यने योग्य मान आपी, विखवाद दूर करी एक थई रहो. आपणी न्यातमां कन्याओनी अछत छे अने मने लागे छे के घणा कुंवारा कुंवाराज रही जाय छे. माणसनो कुंवारा रहेवानो स्वभाव नथी तेथी तेओ कुंवारा न रहेतां हरकोई योग्य अयोग्य रीते कुंवारापणुं टाळे छे अने टाळशे. तेथी आपणी जातने हानि थाय छे अने थशे एटलुंज नहि, पण कलंक लागे छे अने लागशे, माटे ज्यां ज्यां आपणी न्यातना लोको

वसे छे त्यां त्यां, देशकाळना अंतरे संबंध छूटी गयो होय छतां, ते पाछो जारी करवो अने आपणी जातने नाशपामती के कलंकित थती अटकाववाना उपाय करवाथी, आपनो आपणी आखी जातपर भारे उपकार थशे अने परस्पर फायदो थशे.

रा. ईश्वरलालभाई ! मारुं आ लखाण मात्र आपना पोताना पक्षने लगतुं नथी पण सामान्य छे, अने तेमां आपनो केईस समाई जाय छे तेथी खास आपना केईसपर खूद लखाण न होय....तो ते माफ करशोजी

(सही) डाह्याभाई बाळकृष्ण

सद्गृहस्थो ! सदरहु रा. डाह्याभाई बाळकृष्ण आपणी परिषदना माजी जनरल सेक्रेटरी छे, अने परिषदनुं तमाम कामकाज एमनी देखरेख नीचे थतुं हतुं तेथी तेओश्री सर्व वातना वाकेफ छे, एटलुंज नहि पण सत्य शोधी काढवानी उत्कृष्ट इच्छा दर्शावनार उमंगी अने उत्साही गृहस्थ होवाथी तेओश्रीए घणा लांबा वखत सुधी आ माळवाना प्रश्न संबंधी तपास कर्या पछीज, जे अभिप्राय मारा उपर लखी मोकल्यो हतो तेनो टूंकसार आ वखते स्थळ संकोचने लीधे उपर मुजब आप्यो छे. तेमनुं सविस्तर लखाण अमारा तरफथी प्रथम बहार पाडवामां आवेल "सत्यासत्य प्रकाश भाग पहेला" मां पाने ७१ थी ७८ लगीमां आवी गयुं छे ते वांचवाथी सर्व हकीकत बराबर समजी शकाय तेम छे, माटे ते पुस्तकमांथी वांची जोशो एवी नम्र विनंति छे.

गुजरातना पांचगामना गाम श्री लाडोलना पंचसमस्तनुं

मेक्षर.

लाडोल ता. १५-४-१६ रवेउ

रा. रा. ईश्वरलाल रतनलाल त्रिवेदी

श्री सुरत विसनगरानागर न्यायपक्षना व्यवस्थापक जोग

ली. पांचगाम मधेना विसनगरानागरोना भाईओ समस्तना नमस्कार वांचशो.

जत आपे आपणा माळवामां जई वसेला विसनगरानागरभाईओनो हेवाल विगेरे आपना तरफथी "सत्यासत्य प्रकाश नामना पुस्तकमां छपावी अमारा तरफ मोकलेलो, ते वांची अमो घणाज राजी तथा वाकेफ थया हता, अने आपे पोते आपना चिरंजीवी देवप्रसादनां लग्न, श्री माळवाना ९६ गाममांना एक नामे श्री शाहजापूरमां वकील रा. रा. वासुदेवजीनी पुत्री साथे करी, आ माळवानुं द्वार उघाडयुं, ते बदल अमो आपने धन्यवाद आपता हता.

आपना ए पुस्तकमां, माळवे जई वसेला आपणा ए नागरो खरेखरा गुजराती विसलनगरा शुद्ध नागरो छे अने बारड नथी ए संबंधमां, जे जे पुरावाओ छपाव्या छे तेनी असल नकलो, अमारा वांचवामां आवी छे अने आपनुं करेलुं तथा लखेलुं दरेक रीते साचुं छे एटलुंज नहि पण आपनी पेठे बीजाओए अनुकरण करवा योग्य छे, एवी अमारी चोक्कस खात्री थई छे.

अमारा गामना रहीश महेता रा० छगनलाल कासीरामे श्री शाहजाहपूर, गया फागणमासमां जाते जई, सर्व प्रकारथी वाकेफ थई, अमने जे बीना दर्शावी छे, तेथी अमो घणा राजीथया छीए

आ हकीकतथी आपणा विसनगरा-नागरोना इतिहासमां आपनुं तथा आपना वेवाई वकील रा० वासुदेवजी साहेबनुं नाम

सोनेरी अक्षरेथी लखाई अमर थयुं छे, अने एथी माळवा तथा गुजरातना आपणा नागरोने विशेष संबंध तथा लाभ, थयो छे अने थशे, ए निर्विवाद छे.

आपना श्री सूरतना सामातडवाळाओए अमारा नवगाम तथा पांचगाम विगेरे स्थळे, आपनी विरुद्ध ठराव छपावीने वहेंचेला, पण तेने कोईए वजन बराबर नहि आपतां, आप जोडेनो असल व्यवहार चालु राख्यो छे, एज आपनो विजय अने सत्यता सूचवे छे.
दा. रावळ वीठल नाथुराम रहेवाशी लाडोलना सर्व भाईओना कहेवाथी.

(सही) पंड्या विठ्ठल पानाचंद सही दा. पोते.
” रावळ वीठल नाथुराम सही दा. पोते.
” ” जीवरांम लखमीरांम सही दा. पोते.
” जोशी काशीरांम अमीरांमनी सही दा. उगरचंद
” ” उगरचंद अमीरामनी सही दा. पोते.
” भट हींमतराम मनसुखराम सही दा. पोते.
रहेवाशी गाम मालासणना.
” रावळ भोगीलाल जगजीवनदासनी सही दा. पोते.

वीशनगरवाळा.

असत्यनो पराजय.

सद्‌गृहस्थो ! आप जाणीने प्रसन्न थशो के जेम सुरत बहारना आपणा सुज्ञभाईओए अमारा सामापक्षवाळाना नापसंद करवा योग्य ठरावनो अनादर कीधो छे तेम अत्रेना खुद अमारा सामापक्षना समजुक माणसोए, ए निंदक ठरावने बाजुए मूकी, अमारी साथे केटलाक संबंध राखेला छे तेनी विगतवार तपसील, अमारी पासे मोजुद छे, पण आप सर्वेने ते वांची, हालमां कंटाळो आवशे एवा भयथी, हाल ते प्रकट कीधी नथी.

पांचमी–परिषद्

आवता आशोमासमां श्री विसलनगर मुकामे ता. ६–७ अकटोबर सने १९१६ने रोजे मळनार छे ते प्रसंगे, जे बाबतनी फरियाद आपणा माळवाना एक ज्ञातिगृहस्थे श्री आगरा मुकामे मळेली, आपणी चोथी परिषदमां करेली अने जेनो जवाब तेमने मोंढेमोंढे आपेलो के " ए बाबत तमे आगामी परिषद श्री विसलनगरमां मळे त्यारे त्यांआगळ मूकजो "—एवुं जे कहेवाय छे, तेनो संपूर्ण खुलासो सत्यासत्य प्रकाश भाग पहेलो तथा बीजो, पूरती रीते करे छे, ते ध्यानमां लेवा विनंति छे. पण पांचमी परिषद मळवानुं तो दैवेच्छाथी घणे लांबे वखते ठर्युं ! दरम्यानमां सदरहु चोथी परिषदना माननीय प्रमुख–साहेब रा. रा. लल्लुभाई दलपतराम कवीश्वर साहेबे, ते बाबतनी तपास करी–करावीने जे अंग्रेजी रीपोर्ट, महेरबानी राहे मोकलेलो ते आज पुस्तकने पाने २८ थी ३० लगीमां आपे वांचेलो छे, अने तेनो गुजराती भावार्थ, भाग पहेलाने पाने ५४–५५मे छे ते कांई आपना लक्ष बहार नहिज होय.

सविशेष जणाववानी रजा लउं छुं के अमारा सामापक्षवाळा भाईओए ज्यारे आ बाबत कांईपण ध्यानमां लेवा कृपाज कीधी नहि, त्यारे तेमना तद संबंधी कारोबारनी खास मॅनेजींग–कमीटीना वयोवृद्ध

मेम्बरसाहेब रा. विठ्ठलराव पंडिते, सर्व पुरावा बारीकीथी तपासी, जे अभिप्राय "नागरोनी ऐतिहासिक नोंध" ए नामना मथाळाथी खास लेख लखीने आप्यो छे ते स० प्र० भाग पहेलाने पाने ६७ थी ६९ लगी छे ते, तथा अमारा सामापक्षनाज बे प्रतिष्ठित मेम्बरो रा. घीमतराम पंडित तथा व्यास मगनलाल राजारामे पण ए बाबतमां पुरती तपास करी पोतानो रीपोर्ट कीधो छे ते, आ पुस्तकने पाने ६ थी ७ लगीमां छपाई गयो छे ते फरीथी वांचवाथी, आपने अवश्य संतोष थशेज. वळी खास जोवानुं ए पण मळशे के पोताना तडना माणसोज आ बाबतमां आवा अभिप्राय दर्शावे छे छतां अमारा सामा तडना भाईओ, ते बाबत ध्यानमांज लेता नथी. !!!

वळी श्री अमदावाद-निवासी रा. डाह्याभाई बाळकृष्ण के जे आपणी परिषदना माजी जनरल सेक्रेटरी छे तेमनो रीपोर्ट स० प्र० भाग पहेलाने पाने ७१थी ७९ लगीमां छपायलो छे ते, तथा आपणी परिषदना अपर-इन्डिया विभागना माजी जनरल सेक्रेटरी श्री लखनौ-निवासी रा. माधवरामजीए जाते शाजापुर जई, तपास करीने जे जे हकीकतो मेळवी छे तेनो हेवाल एज पुस्तकने पाने २३ तथा ३१मे छे ते, तथा ते गृहस्थोनी वंशावळी अने सरकारी दस्तावेजो वगेरेनी नकल जे छपाई गई छे ते आप तपासी जशो एटले परिपूर्ण खात्री थई जशेज.

सप्रेम

आभार तथा प्रार्थना.

सत्यप्रिय न्यायीबंधुओ ! आप साहेबोए सत्य हकीकत ध्यानमां लईने निर्मळ न्याय आप्यो छे ते बदल, आप सत्यासत्यनी तुळना करनार न्यायी बंधुओनो, तेमज अमारा सामापक्षना छतां पण अमारा आत्मबंधु सज्जनो के जेमनी कृपाथी अमे अमारुं सत्य

प्रकट करी आपसाहेबोमां जाणीता थवाने भाग्यशाळी बन्या छीए तेओश्रीनो, तेमज जेमनी कविता वगेरे आ स्थाने लेवाई छे ते सर्व विद्वानभाईओनो तथा आ काममां यथाशक्ति नानी-मोटी मदद करनार सर्व शुभेच्छकोनो अने छेल्ले ते सर्व शक्तिमान ईष्टदेव श्री हाटकेश्वरजी के जेना कृपाकटाक्षथी मारा गजा उपरांतनुं काम सरळ ताथी करीशकवाने शक्तिमान थयो छुं तेओश्रीनो नीचेनी प्रार्थना साथे सप्रेम उपकारमानी, आ सत्यासत्यप्रकाश-भाग बीजानो, हाल तरत छेडो लाववानी रजा लउं छुं.

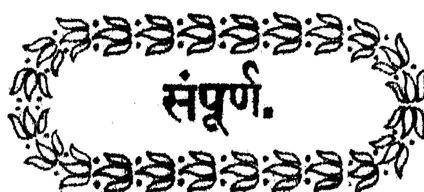
प्रार्थना-(राग कल्याण)

" वंदन करुं विश्वपति, जय जय प्रभु जय तुं दे
जयजय प्रभु जय तुंदे, सुमति सरल विजय दे-टेक
त्रिगुण रुपे तुं नियंता, त्रिगुण रहित तुं छे पिता
अकळ कळा सरव व्यापि, मंगलप्रद सू-वरदे-वंदन
तुज सत्ता तणे प्रकाशे, जडजग चिद्रुप भासे
आस्ति भाति प्रिय तारुं, रुप सर्वगत ए छे-वंदन
तुज सत्ता प्रकाशे रवी, ग्रंथ नवीन गुंथे कवी
तुज कृपाए सिद्धि सरव, प्रकट आवी उभीरे"-वंदन

सुरत नागर फळीयुं
ता० १०-९-१६ विक्रम
सं. १९७२ अनंतचतुर्दशी

कृपाकांक्षी सेवक
ईश्वरलाल रतनलाल त्रिवेदी
व्यवस्थापक
श्री सुरत विसलनगरा-नागर न्यायपक्ष.

ॐ श्री हाटकेश्वर प्रसन्नोस्तु.

प्रसिद्धकर्ता—ईश्वरलाल रतनलाल त्रिवेदी. नागरफळीया—सुरत

शा. मुळचंद धर्मानंदना श्री सुरत जैन एन्जीन प्रिन्टींग प्रेसमां

मधुशंकर नरभेराम व्यासे छाप्युं. खपाटीया चकला—सुरत.